

Συχνές Ερωτήσεις - Απαντήσεις για το Πρόγραμμα «Εξοικονομώ - Αυτονομώ»

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Ερ.: Ποιές Περιφέρειες αφορά το Πρόγραμμα;

Απ.: Το Πρόγραμμα αφορά στο σύνολο των δεκατριών (13) Περιφερειών της χώρας.

2. Ερ.: Ποιό είναι το ύψος της χρηματοδότησης και πώς κατανέμεται στις Περιφέρειες;

Απ.: Η συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται περίπου σε 900 εκ. €, και κατανέμεται ανά Περιφέρεια βάσει των υφιστάμενων σε αυτή κτηρίων και νοικοκυριών και των κονδυλίων που έχει συνεισφέρει το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και της κατανομής των πόρων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», βάσει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης σύστασης του «Ταμείου Εξοικονομώ II».

ΓΕΝΙΚΑ- ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ- ΚΡΙΤΗΡΙΑ

1. Ερ.: Ποιοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα;

Απ.: Δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν **φυσικά πρόσωπα** που κατά το έτος αναφοράς (φορολογικό έτος 2019) και κατά το χρόνο υποβολής αίτησης έχουν εμπράγματο δικαίωμα (πλήρους κυριότητας/επικαρπίας/ψιλής κυριότητας) σε επιλέξιμη κατοικία.

Ειδικά για τις περιπτώσεις που σύμφωνα με τα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος κατά το έτος αναφοράς η κατοικία α) ενοικιάζεται/ διατίθεται για βραχυχρόνια μίσθωση, β) είναι κενή, ή γ) δεν υπήρχε εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας ή πλήρους κυριότητας και έχει αποκτηθεί πρόσφατα, δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα έχουν μόνον ο πλήρης κύριος ή ο επικαρπωτής.

Ως **εισόδημα** λαμβάνεται το «**εισόδημα επιβολής εισφοράς**» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του **εκκαθαριστικού σημειώματος** δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του έτους αναφοράς (φορολογικό έτος 2019).

Τα ανωτέρω φυσικά πρόσωπα καλούνται **Ωφελούμενοι του Προγράμματος** εφόσον, βάσει του εισοδήματος τους κατά το έτος αναφοράς, δύνανται να κατατάσσονται στις κάτωθι εισοδηματικές κατηγορίες:

Πίνακας 2.2.1 Εισοδηματικές κατηγορίες του Κύκλου Εξοικονομώ - Αυτονομώ

Κατηγορία	Ατομικό Εισόδημα	Οικογενειακό Εισόδημα
1	≤ 10.000	≤ 20.000
2	> 10.000 – 20.000	> 20.000 – 30.000
3	> 20.000 – 30.000	> 30.000 – 40.000
4	> 30.000 – 50.000	> 40.000 – 70.000
5	> 50.000 – 90.000	> 70.000 – 120.000

2. Ερ.: Ποια είναι τα ποσοστά επιχορήγησης στο Πρόγραμμα;

Απ.: Προβλέπεται βασικό ποσοστό επιχορήγησης, σύμφωνα με τις εισοδηματικές κατηγορίες του άνω πίνακα. Επί του βασικού ποσοστού προβλέπονται οι κάτωθι προσαυξήσεις:

-Ειδικά για τους κάτωθι δήμους του οι οποίοι ανήκουν σε λιγνιτικές περιοχές, το βασικό ποσοστό επιχορήγησης προσαυξάνεται κατά 10%:

Πίνακας 2.2.2 Δήμοι σε απολιγνιτοποίηση

Π.Ε. Κοζάνης:	Δήμος Κοζάνης, Δήμος Βοΐου, Δήμος Βελβεντού, Δήμος Εορδαίας, Δήμος Σερβίων
Π.Ε.Φλώρινας:	Δήμος Φλώρινας, Δήμος Αμυνταίου, Δήμος Πρεσπών
Π.Ε. Αρκαδίας:	Δήμος Μεγαλόπολης, Δήμος Γορτυνίας

- Επί του βασικού ποσοστού επιχορήγησης προστίθεται σε όλους ειδική προσαύξηση 10% λόγω COVID – 19.

- Σε κτήρια ενεργειακής κατηγορίας Η και Ζ (μονοκατοικίες, μεμονωμένα διαμερίσματα, πολυκατοικίες Τύπου Α), εφόσον επιτευχθεί αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β' ενεργειακή κατηγορία, προστίθεται ενεργειακό premium +10%.

Για **αιτήσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων και μονοκατοικιών**, το μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης ορίζεται ως εξής:

Πίνακας 2.2.3 Επιχορήγηση μεμονωμένου διαμερίσματος και μονοκατοικίας

	Ατομικό Εισόδημα	Οικογενειακό Εισόδημα	Βασικό Ποσοστό Επιχ/σης*	COVID-19 premium	Ενεργειακό premium	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης για λιγνιτικές περιοχές
1	≤ 10.000	≤ 20.000	65%	10%	10%	85%	95%
2	> 10.000 – 20.000	> 20.000 – 30.000	55%	10%	10%	75%	85%
3	> 20.000 – 30.000	> 30.000 – 40.000	50%	10%	10%	70%	80%
4	> 30.000 – 50.000	> 40.000 – 70.000	45%	10%	10%	65%	75%
5	> 50.000 – 90.000	> 70.000 – 120.000	35%	10%	10%	55%	65%

* Στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης προστίθεται ποσοστό 10% για τους λιγνιτικούς δήμους του πίνακα 2.2.2

Για **αιτήσεις πολυκατοικίας**, το ποσοστό επιχορήγησης είναι **ανεξάρτητο από το εισόδημα** των ιδιοκτητών των διαμερισμάτων που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα, και ορίζεται ως εξής:

Πίνακας 2.2.4 Επιχορήγηση Πολυκατοικίας Τύπου Α - Β

	Πολυκατοικία	Βασικό ποσοστό επιχορήγησης *	COVID-19 premium	Ενεργειακό premium	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης	Μέγιστο Ποσοστό Επιχ/σης για λιγνιτικές περιοχές
1	Τύπου Α	60%	10%	10%	80%	90%
2	Τύπου Β	60%	10%	-	70%	80%

* Στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης προστίθεται ποσοστό 10% για τους λιγνιτικούς δήμους του πίνακα 2.2.2

Το ποσοστό επιχορήγησης αφορά στον επιλέξιμο προϋπολογισμό παρεμβάσεων. **Για το υπόλοιπο ποσοστό έως το 100% του επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων υφίσταται η δυνατότητα χορήγησης δανείου με επιδότηση επιτοκίου**, στη βάση σχετικού αιτήματος του Ωφελούμενου. **Εξαιρέση** αποτελεί η πολυκατοικία τύπου Β, στην οποία δεν δίνεται η επιλογή δανείου και η ίδια συμμετοχή θα πρέπει να καλυφθεί αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια.

3. Ερ. Αλλάζει το όριο οικογενειακού εισοδήματος αν υπάρχουν παιδιά;

Απ.: Το οικογενειακό όριο δεν αλλάζει εάν υπάρχουν ένα ή περισσότερα παιδιά. Η κατηγορία επιχορήγησης στην οποία εντάσσεται κάποιος πολίτης εξαρτάται από το συνολικό εισόδημα. Ως εισόδημα λαμβάνεται το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Σε αντιδιαστολή με τους προηγούμενους Κύκλους του Προγράμματος Εξοικονόμηση Κατ'Οίκον ΙΙ, στο νέο Κύκλο δεν προβλέπεται αύξηση της επιχορήγησης λόγω εξαρτώμενων τέκνων.

4. Ερ.: Ποιες άλλες δαπάνες καλύπτονται από το Πρόγραμμα και μέχρι ποιου ορίου;

Απ.: Επιχορηγούνται από το Πρόγραμμα σε ποσοστό 100% της δαπάνης, υπό την προϋπόθεση υπαγωγής της αίτησης σε αυτό και επίτευξης του ελάχιστου ενεργειακού στόχου, οι ακόλουθες λοιπές δαπάνες:

α. Το κόστος που απαιτείται για τη διενέργεια των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων και τη συμπλήρωση των εντύπων Πρότασης Παρεμβάσεων και Καταγραφής Παρεμβάσεων.

Τίθεται υπόψη ότι, ειδικά για την πολυκατοικία Τύπου Β, υποχρέωση υποβολής Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης θα υπάρχει **μόνον** εάν έχουν υλοποιηθεί και παρεμβάσεις που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας (κατηγορίες παρεμβάσεων 1 έως 3).

Η επιλέξιμη αμοιβή ανά ενεργειακή επιθεώρηση καθορίζεται ως εξής:

i) Για μονοκατοικία ή διαμέρισμα, η αμοιβή καθορίζεται σε 75 € επαυξημένη κατά 2,5 €/τ.μ. ωφέλιμης επιφάνειας της ιδιοκτησίας, με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 400 €.

ii) Για κτήρια πολλών ιδιοκτησιών κατοικίας (πολυκατοικία τύπου Α/Β), όταν η επιθεώρηση αφορά σε πολυκατοικία, η αμοιβή καθορίζεται σε 75 € επαυξημένη κατά 1,7 €/τ.μ. συνολικής επιφάνειας της «πολυκατοικίας», με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 1.095 €.

β. Η αμοιβή του συμβούλου έργου σχετικά με την υποβολή της αίτησης, την παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ολοκλήρωσης του έργου, συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών έως την τελική εκταμίευση, μέχρι του ποσού των 350 € ανά επιμέρους αίτηση. Σε περίπτωση πολυκατοικίας, πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο ίδιος σύμβουλος έργου για όλους τους ωφελούμενους και η αμοιβή του ορίζεται i) για πολυκατοικία τύπου Α, μέχρι του ποσού των 350 € επαυξημένη κατά 70 € για κάθε επιπλέον διαμέρισμα πέραν του πρώτου, με μέγιστο συνολικό ποσό τα 770 €, ii) για πολυκατοικία τύπου Β, μέχρι του ποσού των 350 €.

γ. Η αμοιβή για τυχόν εκδόσεις αδειών/εγκρίσεων ή εκπόνησης μελετών (στα πλαίσια έκδοσης αδειών/εγκρίσεων) που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα αμοιβή για έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αμοιβή για μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου), ορίζεται ως εξής: i) Για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα, μέχρι 250 €/αμοιβή, με δυνατότητα πολλαπλών αδειών/μελετών και μέχρι του συνολικού ποσού των 350 €, ii) Για πολυκατοικία (τύπος Α/Β), μέχρι του ποσού των 250 € επαυξημένη κατά 70 € για κάθε διαμέρισμα επιπλέον του πρώτου, με μέγιστο συνολικό ποσό τα 670 €/αμοιβή, με δυνατότητα πολλαπλών αδειών/μελετών και μέχρι του συνολικού ποσού των 940 €.

δ. Για πολυκατοικίες τύπου Α/Β, η αμοιβή για την επιθεώρηση και την έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου από αναγνωρισμένο φορέα, όπως υλοποιούνται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μέχρι ποσού των 250 €.

Το ανώτατο επιλέξιμο κόστος λοιπών δαπανών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από:

- 1.500 € ανά αίτηση (δαπάνες α, β, γ), για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα,
- 1.500 € ανά διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α (δαπάνες α, β, γ, δ), με μέγιστο το ποσό των 4.150 € συνολικά ανά αίτηση πολυκατοικίας,
- 3.730 € συνολικά ανά αίτηση (δαπάνες α, β, γ, δ) για πολυκατοικία τύπου Β.

Επισημαίνεται ότι τα είδη των λοιπών δαπανών (α, β, γ, δ) θα πρέπει να δηλώνονται κατά την υποβολή της αίτησης.

Πίνακας 4.3.1 Ανώτατες τιμές επιλέξιμων δαπανών ανά τύπο κατοικίας/αίτησης (€)

A/A	Υπηρεσία	Μονοκατοικία/ μεμον. Διαμέρισμα	Πολυκατοικία τύπου Α	Πολυκατοικία τύπου Β
1	ΠΕΑ Α	75+2,50/m ² με max=400	75+1,7/m ² με max=1095	75+1,7/m ² με max=1095
2	ΠΕΑ Β	75+2,50/m ² με max=400	75+1,7/m ² με max=1095	75+1,7/m ² με max=1095
3	Πιστοποιητικό Ανελκουστήρα	<i>Δεν προβλέπεται</i>	250	250
4	Σύμβουλος	350	350+70/διαμ με max=770	350
5	Άδεια / Μελέτη	250/μελέτη και 350 συνολικά	250+70/διαμερ. με max=670/μελέτη και 940 συνολικά	250+70/διαμερ. με max=670/μελέτη και 940 συνολικά
Ανώτατο επιλέξιμο κόστος Λοιπών Δαπανών		1.500	4.150 συνολικά (max 1.500 ανά διαμέρισμα)	3.730
Ανώτατος Π/Υ παρεμβάσεων:		48.500	48.500 ανά διαμέρισμα	76.270
Συνολικός Ανώτατος Π/Υ		50.000	50.000 ανά διαμέρισμα	80.000

5. Ερ.: Ποιος είναι ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων και ποιος ο συνολικός;

Απ.: Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων ανά αίτηση Ωφελούμενου δεν μπορεί να υπερβαίνει το γινόμενο του 1,2 € επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh) όπως προκύπτει από το Α' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης. Ο εν λόγω περιορισμός θα ελεγχθεί εκ νέου κατά την υποβολή του Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, με βάση την επιτευχθείσα ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (kWh).

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα επιμέρους ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1 και ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από:

- 48.500 € για μονοκατοικία/μεμονωμένο διαμέρισμα/διαμέρισμα ως μέρος αίτησης σε πολυκατοικία τύπου Α,
- 76.270 € για αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.

	Μονοκατοικία/ μεμον. Διαμέρισμα	Πολυκατοικία τύπου Α	Πολυκατοικία τύπου Β
Ανώτατο επιλέξιμο κόστος Λοιπών Δαπανών	1.500	4.150 συνολικά (max 1.500 ανά διαμέρισμα)	3.730
Ανώτατος Π/Υ παρεμβάσεων:	48.500	48.500 ανά διαμέρισμα	76.270
Συνολικός Ανώτατος Π/Υ	50.000	50.000 ανά διαμέρισμα	80.000

6. Ερ.: Ποιες κατοικίες είναι επιλέξιμες;

Απ.: Επιλέξιμη κατοικία είναι η μονοκατοικία, η πολυκατοικία καθώς και το μεμονωμένο διαμέρισμα. Οι ορισμοί δίνονται στην ενότητα 2.1.1 του Οδηγού Εφαρμογής και σχετίζονται με το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο εκδίδονται τα ενεργειακά πιστοποιητικά. Στο πλαίσιο αυτό, στην περίπτωση κτηρίου πολυκατοικίας, επισημαίνεται ότι σε καμία περίπτωση δεν είναι επιλέξιμες οι ιδιοκτησίες του κτηρίου που δεν χρησιμοποιούνται για κατοικία (π.χ. κατάστημα στο ισόγειο κτηρίου).

Μία κατοικία, προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη, πρέπει να πληροί σωρευτικά τις ακόλουθες γενικές προϋποθέσεις,:

- Υφίσταται **νόμιμα**.
- Δεν έχει κριθεί κατεδαφιστέα.
- Χρησιμοποιείται ως **κύρια κατοικία**.
- Έχει καταταχθεί βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.) σε **κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της Γ**.

7. Πως νοείται η νομιμότητα;

Απ.: Η **νομιμότητα της κατοικίας** αποδεικνύεται βάσει οικοδομικής άδειας. Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης της κατοικίας δεν διαθέτει οικοδομική άδεια ή αυτή δεν ανταποκρίνεται στην τρέχουσα κατάσταση της κατοικίας, θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο, από το οποίο να προκύπτει ότι η εν λόγω κατοικία

υφίσταται νόμιμα (όπως για παράδειγμα υπαγωγή της δηλούμενης κατασκευής ή χρήσης σε νόμο τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών) .

8. Ερ.: Πώς νοείται η χρήση κύριας κατοικίας;

Απ.: Η κύρια κατοικία δηλώνεται στη φορολογική δήλωση (Έντυπο Ε1). Εάν το ακίνητο χρησιμοποιείται για εκμετάλλευση ή δωρεάν παραχώρηση και άρα δεν δηλώνεται ως κατοικία από τον αιτούντα, η χρήση του ως κύρια κατοικία προκύπτει από το έντυπο Ε1 του χρήστη της κατοικίας. Η ενοίκιαση/παραχώρηση προκύπτει από το έντυπο Ε2 του αιτούντα. Η κύρια χρήση θα πρέπει να αποδεικνύεται μέσα σε τελευταία τρία (3) χρόνια, με προτεραιότητα το έτος αναφοράς του προγράμματος (φορολογικό 2019). Σε περίπτωση που το ακίνητο το 2019 δεν ήταν σε χρήση (κενή κατοικία), τότε χρησιμοποιούνται τα αντίστοιχα στοιχεία της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του αιτούντα (στην περίπτωση αυτή, μόνο επικαρπωτή ή πλήρη κύριου), ενός εκ των δύο προηγούμενων φορολογικών ετών.

9. Ερ.: Πόσες αιτήσεις μπορεί να υποβάλει ο κάθε ενδιαφερόμενος;

Απ.: Κάθε Ωφελούμενος μπορεί να υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις για διαφορετικές επιλέξιμες κατοικίες. Όμως το συνολικό ποσό της ενίσχυσης (επιχορήγησης, επιδότησης επιτοκίου και ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης - ΑΙΕ) δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 100.000 € στο σύνολο των αιτήσεών του. Διευκρινίζεται ότι στην περίπτωση αίτησης διαμερίσματος σε πολυκατοικία (τύπου Α), το ανωτέρω ποσό περιλαμβάνει και την αναλογία των κοινοχρήστων.

10. Ερ. Έχω κάνει αίτηση στον Β΄ Κύκλο του «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον ΙΙ». Μπορώ να υποβάλλω αίτηση στο νέο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ Αυτονομώ» για το ίδιο ακίνητο;

Απ.: Όχι. Για κάθε επιλέξιμη κατοικία πρέπει να υποβληθεί μία μόνο αίτηση και δεν θα πρέπει να έχει επιχορηγηθεί στο παρελθόν από τον Α΄ ή Β΄ Κύκλο του Προγράμματος Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον ΙΙ της Προγραμματικής Περιόδου ΕΣΠΑ 2014-2020. Εξαιρέση αποτελούν οι περιπτώσεις μεμονωμένων διαμερισμάτων με ενεργή αίτηση σε κάποιον από τους προηγούμενους κύκλους του Προγράμματος «Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον ΙΙ» της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, για τα οποία επιτρέπεται να μετέχουν ως διαμέρισμα-μέρος αίτησης σε πολυκατοικία αλλά μόνον για τις κοινόχρηστες παρεμβάσεις. Η καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα περισσότερων της μίας αιτήσεων για την ίδια επιλέξιμη κατοικία από το ίδιο πρόσωπο ή άλλο συγκύριο οδηγεί, άνευ ετέρου, στην απόρριψη του συνόλου των αιτήσεων και στην περίπτωση αίτησης που έχει συμπεριληφθεί σε απόφαση υπαγωγής, η τελευταία θα ανακληθεί. Στο ανωτέρω πλαίσιο δεν μπορούν να υποβληθούν περισσότερες της μίας αίτησης για την ίδια πολυκατοικία. Αντίθετα, κατοικία που έχει επιχορηγηθεί παλαιότερα από το Πρόγραμμα Εξοικονόμηση Κατ' Οίκον Ι της προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2007-2013, δεν έχει τους άνω περιορισμούς και μπορεί να υποβληθεί αίτηση γι' αυτήν, εφόσον πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις.

11. Ερ.: Είμαι ενοικιαστής σε μια κατοικία. Έχω δικαίωμα υποβολής αίτησης;

Απ.: Όχι. Δικαίωμα υποβολής αίτησης, έχουν μόνο όσοι έχουν εμπράγματο δικαίωμα επί της κατοικίας.

12. Ερ.: Έχω εξοχική κατοικία, την οποία θέλω να αναβαθμίσω ενεργειακά. Μπορώ να υποβάλω αίτηση;

Απ.: Όχι. Οι εξοχικές και δευτερεύουσες κατοικίες, δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα.

13. Ερ.: Είμαι πλήρης κύριος διαμερίσματος, το οποίο κατά το φορολογικό έτος 2019, είχα παραχωρήσει δωρεάν στην κόρη μου. Θεωρείται επιλέξιμη η κατοικία;

Απ.: Ναι, εφόσον η κόρη σας έχει δηλώσει το διαμέρισμα, ως κύρια κατοικία της (Ε1 φορολογικού έτους 2019). Παράλληλα ο πλήρης κύριος, πρέπει να έχει δηλώσει τη δωρεάν παραχώρηση (Ε2 φορολογικού έτους 2019). Επιπλέον, για την κατοικία, πρέπει να πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις: να υφίσταται νόμιμα, να μην έχει κριθεί κατεδαφιστέα και να έχει καταταχθεί βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α. Α') σε ενεργειακή κατηγορία χαμηλότερη ή ίση της Γ.

14. Ερ.: Μπορεί κάποιος να συμμετάσχει τόσο στο Πρόγραμμα "Εξοικονομώ Αυτονομώ", όσο και το Πρόγραμμα Επιδότησης Εγκατάστασης Θέρμανσης της Εταιρείας Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής), το οποίο καλύπτει δαπάνες που απαιτούνται για τη μετατροπή της υπάρχουσας εγκατάστασης θέρμανσης άλλης μορφής ενέργειας σε αντίστοιχη χρήσης Φυσικού Αερίου;

Απ.: Η αρχή της μη διπλής χρηματοδότησης αποτελεί αρχή του ενωσιακού δικαίου ως απόρροια της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του ενωσιακού προϋπολογισμού. Η αρχή αυτή ειδικά για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα περιγράφεται καταρχήν σε ευρωπαϊκούς Κανονισμούς αλλά και στο εσωτερικό κανονιστικό και εφαρμοστικό πλαίσιο που εξειδικεύει αυτούς τους Κανονισμούς στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2014 – 2020. Συνεπώς, ο συνδυασμός δύο Προγραμμάτων δεν είναι επιτρεπτός, διότι έχουν εν γένει ως αντικείμενο κοινές κατηγορίες δαπάνης, οι οποίες μάλιστα είναι δύσκολο να ανιχνευθούν διακριτά από τα αντίστοιχα παραστατικά – τιμολόγια. Επίσης, τα δύο Προγράμματα παρουσιάζουν αλληλοεπικάλυψη επιλέξιμων εργασιών, με κοινό αντικείμενο τις εργασίες για την εσωτερική εγκατάσταση Φυσικού Αερίου.

15. Ερ.: Είμαι έγγαμος/η με ατομικό εισόδημα 11.000 ευρώ και ο/η σύζυγός μου έχει εισόδημα 8.500 ευρώ, το δε ακίνητο είναι ιδιοκτησίας του/της. Σε ποια κατηγορία ωφελουμένων εντασσόμαστε;

Απ.: Εφόσον υπάρχει γάμος, λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη μόνον το οικογενειακό εισόδημα. Εάν δεν υπάρχει γάμος, λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη μόνον το ατομικό εισόδημα. Ως εισόδημα νοείται το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (Πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου). Για τον υπολογισμό του οικογενειακού εισοδήματος αθροίζονται τα εισοδήματα του υπόχρεου υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, της συζύγου και των τέκνων που έχουν δηλωθεί ως εξαρτώμενα μέλη στην εν λόγω δήλωση και τυχόν υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση.

16. Ερ.: Είμαι έγγαμος/η όμως με τον/την σύζυγό μου υποβάλαμε χωριστές φορολογικές δηλώσεις για το 2019. Το εισόδημα νοείται ως ατομικό ή ως οικογενειακό;

Απ. Εφόσον ο αιτών είναι έγγαμος, ανεξάρτητα εάν υπέβαλε ή όχι χωριστή φορολογική δήλωση με τον/την σύζυγο, το εισόδημα νοείται ως οικογενειακό. Το ίδιο ισχύει και για τα Μέλη Συμφώνου Συμβίωσης.

17. Ερ.: Σε περίπτωση που κάποιος/α είναι χήρος/χήρα, το εισόδημα νοείται ως ατομικό ή ως οικογενειακό; Τι συμβαίνει σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας με εξαρτώμενα τέκνα;

Απ: Σε περίπτωση χηρείας, εφόσον υπάρχουν εξαρτώμενα τέκνα, το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» που αναφέρεται στο εκκαθαριστικό της εφορίας θεωρείται ως οικογενειακό εισόδημα. Όμως, εάν δεν υπάρχουν εξαρτώμενα τέκνα ή δεν υπάρχουν καθόλου τέκνα, το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» που αναφέρεται στο εκκαθαριστικό της εφορίας θεωρείται ως ατομικό εισόδημα.

Τέλος, σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας με εξαρτώμενα τέκνα, το εισόδημα του ενδιαφερόμενου συν το τυχόν εισόδημα των τέκνων λογίζεται ως οικογενειακό και βάσει αυτού πραγματοποιείται η κατάταξή του στις κατηγορίες κινήτρων του Προγράμματος.

18. Ερ.: Σε περίπτωση που η κατοικία έχει κτιστεί μεταπολεμικά, δεν έχει οικοδομική άδεια ούτε και έχει δηλωθεί σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, αλλά δηλώνεται κανονικά στη φορολογική δήλωση, είναι επιλέξιμη; Ποια δικαιολογητικά πρέπει να προσκομιστούν για την παραπάνω κατοικία;

Απ.: Η δήλωση της κατοικίας στη φορολογική δήλωση δεν συνεπάγεται ότι το κτήριο υφίσταται νόμιμα. Πρέπει να προσκομισθεί οικοδομική άδεια ή αντίστοιχο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (π.χ. εξαίρεση από κατεδάφιση) ότι το κτήριο υφίσταται πλέον νόμιμα. Τα αντίστοιχα/πρόσθετα της οικοδομικής άδειας νομιμοποιητικά έγγραφα που μπορούν να προσκομιστούν αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος.

19. Ερ.: Κτήριο κατοικίας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.1337/1983 (νόμος «Τρίτη»), είναι επιλέξιμο;

Απ.: Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί η α' και β' φάση του Ν.1337/1983, έχει αποπληρωθεί το σύνολο του προστίμου και δεν έχει απορριφθεί με απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου η αίτηση για την εξαίρεση από την κατεδάφιση, μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον βέβαια η κατοικία ικανοποιεί και τους λοιπούς όρους επιλεξιμότητας του Προγράμματος. Σχετική βεβαίωση από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης είναι αποδεκτή.

20. Ερ. Υπό κατασκευή ή ημιτελείς κατοικίες εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Απ.: Ημιτελείς κατοικίες δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα. Όταν το Πρόγραμμα αναφέρεται σε «κατοικίες», νοούνται οι αποπερατωμένες και ήδη ηλεκτροδοτημένες.

21. Ερ.: Περίπτωση διαμερισμάτων, τα οποία στην οικοδομική άδεια φαίνονται ως ένα ενιαίο κατάστημα αλλά στο Ε9 και Ε1 δηλώνονται σαν δύο ξεχωριστές κατοικίες, μπορούν να υπαχθούν στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ - Αυτονομώ»;

Απ.: Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης/τακτοποίησης στο ακίνητο, η υποβολή δήλωσης, για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, θα πρέπει να έχει γίνει πριν την υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα. Στη συνέχεια μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον βέβαια, πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Προγράμματος για τις συγκεκριμένες κατοικίες. Εφόσον οι κατοικίες υπαχθούν στο Πρόγραμμα, πριν την τελική εκταμίευση της επιχορήγησης του έργου θα πρέπει να έχει προσκομιστεί η βεβαίωση περαίωσης της υπαγωγής περί τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, όπου και θα προκύπτει η εξόφληση του συνόλου του ενιαίου ειδικού προστίμου του ακινήτου.

22. Ερ.: Ακίνητα που είναι κτισμένα με αρωγή εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Απ.: Γενικώς, τα ακίνητα για τα οποία υπάρχει βεβαίωση Υποθηκοφυλακείου ότι πρόκειται για αρωγή του Ελληνικού Δημοσίου ή οικοδομική άδεια για προσθήκη σε ήδη υφιστάμενο κτήριο από αρωγή, εντάσσονται στο Πρόγραμμα (Βλ. Παράρτημα Ι)

23. Ερ.: Πώς θα ξέρω ότι είμαι στην ενεργειακή κατηγορία Γ και ότι μπορώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα;

Απ.: Οι κατοικίες με ανεπαρκή θερμομόνωση είναι πολύ ενεργοβόρες και εφόσον δεν έχει γίνει ριζική ανακαίνιση, θα βρίσκονται με μεγάλη πιθανότητα σε κατηγορία μικρότερη ή το πολύ ίση της Γ. Σε κάθε περίπτωση η ενεργειακή κατηγορία θα προκύψει από την ενεργειακή επιθεώρηση και θα καταγράφεται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακή Απόδοσης που θα εκδοθεί από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή.

24. Ερ.: Για τη λήψη δανείου θα τίθενται από την εκάστοτε τράπεζα που συμμετέχει στο πρόγραμμα επιπλέον προϋποθέσεις;

Απ.: Τίθενται προϋποθέσεις, στο πλαίσιο της πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα για τη χορήγηση δανείου.

25. Ερ.: Οι ιδιώτες που έχουν μπει στον Τειρεσία μπορούν να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

Απ.: Για τη λήψη του δανείου θα ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα. Σημειώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα κατά το στάδιο προέγκρισης δανείου να κάνει αμετάκλητη δήλωση για μη λήψη δανείου και να προχωρήσει την αίτηση σε κατάσταση «προς υπαγωγή».

26. Ερ.: Σε περίπτωση περισσότερων συγκύριων (πλήρη κυριότητα, ψιλή κυριότητα, επικαρπία) ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται και ποιος κάνει αίτηση για το πρόγραμμα;

Απ.: Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων σε επιλέξιμη κατοικία, η αίτηση υποβάλλεται από έναν εκ των δικαιούχων που να έχει δικαίωμα συμμετοχής, μετά από συναίνεση των υπολοίπων. Αίτηση για υπαγωγή μπορεί να

υποβάλλει ένας εκ των δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων που να έχει δικαίωμα συμμετοχής που θα πρέπει να πληροί τα εισοδηματικά κριτήρια της αντίστοιχης κατηγορίας στην οποία ανήκει. Ο αιτών δηλώνει υπεύθυνα την εξασφάλιση της ανωτέρω συναίνεσης, στο πλαίσιο της δήλωσης του Παραρτήματος V-A του Οδηγού. Ως προς το ποσοστό συγκυριότητας, δεν υπάρχει περιορισμός για το ποιο ποσοστό ιδιοκτησίας θα πρέπει να έχει ο αιτών.

Ειδικά για τις περιπτώσεις που κατά το έτος αναφοράς η κατοικία α) ενοικιάζεται/διατίθεται για βραχυχρόνια μίσθωση, β) είναι κενή, ή γ) δεν υπήρχε εμπράγματο δικαίωμα επικαρπίας ή πλήρους κυριότητας και έχει αποκτηθεί πρόσφατα, μπορεί να υποβάλλει αίτηση στο Πρόγραμμα μόνον ο πλήρης κύριος ή ο επικαρπωτής.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ: Η κατηγορία επιχορήγησης για το συγκεκριμένο διαμέρισμα, στο οποίο υπάρχουν περισσότερα εμπράγματα δικαιώματα, προκύπτει από την κατηγορία επιχορήγησης του ιδιοκτήτη που κάνει την αίτηση (ανεξαρτήτως εάν οι υπόλοιποι συνιδιοκτήτες του διαμερίσματος ανήκουν σε άλλες κατηγορίες επιχορήγησης). Για παράδειγμα, εάν υποβάλει αίτηση ο ιδιοκτήτης που ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 1, τότε το διαμέρισμα θα ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 1, ενώ εάν υποβάλει αίτηση ο έτερος ιδιοκτήτης που ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 2, τότε το διαμέρισμα θα ανήκει κατηγορία επιχορήγησης 2.

27. Ερ.: Ποια είναι τα μη στεγασμένα επαγγέλματα για τα οποία χρειάζεται να καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ που, με βάση την κείμενη νομοθεσία, βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου»;

Απ.: Στο πλαίσιο του Προγράμματος, στα μη στεγασμένα επαγγέλματα περιλαμβάνονται κυρίως οι οικοδόμοι-εργατοτεχνίτες που ασχολούνται με την τοποθέτηση θερμομόνωσης, κατασκευή επιχρισμάτων, αποξηλώσεις/καθαιρέσεις και αποκομιδή, διαμόρφωση κλίσεων απορροής στο δώμα, υγρομόνωση, χρωματισμούς, κ.λπ.

28. Ερ.: Οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ εργατοτεχνιτών είναι επιλέξιμες δαπάνες;

Απ.: Στα ανώτατα όρια δαπανών ανά υποκατηγορία παρέμβασης, όπως αναφέρονται στον Οδηγό Εφαρμογής του προγράμματος, περιλαμβάνονται εκτός των υλικών και του ΦΠΑ, και το κόστος εργασίας. Στο κόστος εργασίας συμπεριλαμβάνονται τυχόν απαιτούμενες ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ για τις οικοδομικές εργασίες που εκτελούνται από εργατοτεχνίτες (μη στεγασμένα επαγγέλματα) και οι οποίες βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου». Επομένως, οι δαπάνες των ασφαλιστικών εισφορών είναι επιλέξιμες, εφόσον το σύνολο των δαπανών για τη συγκεκριμένη παρέμβαση αθροισμένων και των ασφαλιστικών εισφορών, δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης της παρέμβασης.

Για παράδειγμα: έστω ότι έχει επιλεγεί ως παρέμβαση για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας, η θερμομόνωση δώματος με ενεργειακά χαρακτηριστικά υλικών $0,9 < R \leq 1,8$ (2.A I). Το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης για την υποκατηγορία 2.A (I) ανέρχεται στο ποσό των 44 €/m². Στο ποσό αυτό (44 €/m²) περιλαμβάνονται τα υλικά, η εργασία, οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ και ο ΦΠΑ. Έστω ότι το εμβαδόν της επιφάνειας του δώματος είναι 100,00 m². Τότε η ανώτατη επιλέξιμη δαπάνη για την παρέμβαση, θα είναι ίση με 4.400,00 €. Εάν υποθέσουμε ότι οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ ανέρχονται στο ποσό των 200,00 €, τότε το επιλέξιμο ποσό για υλικά και εργασία ανέρχεται στα 4.200,00 € με ΦΠΑ.

29. Ερ.: Τι θα γίνει σε περίπτωση που το κόστος που αναγράφεται στο Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων που θα υποβάλω υπερβαίνει τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης που αναφέρονται στον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος;

Απ: Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός θα προσαρμοστεί στα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος και ο Ωφελούμενος θα πρέπει να καταβάλει το επιπλέον κόστος με ίδια κεφάλαια.

30. Ερ.: Είναι απαραίτητο να επισυναφθούν ηλεκτρονικά στην αίτηση οι προσφορές;

Απ: Οι προσφορές από προμηθευτές/αναδόχους δεν επισυνάπτονται στην αίτηση. Το κόστος των παρεμβάσεων καταγράφεται στον πίνακα του Παραρτήματος III και IV.

31. Ερ.: Σε περιπτώσεις που κάποιος εκ των συγκύριων δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα ή είναι ανήλικος, είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και πώς πιστοποιείται αυτή;

Απ.: Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και αυτή θα δοθεί από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή το συμπαραστάτη, αναλόγως με την περίπτωση, όπως ορίζεται στο νόμο (Αστικός Κώδικας και Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας), εφαρμοζόμενων των διατάξεων περί γονικής μέριμνας, επιτροπείας ανηλίκου και δικαστικής συμπάρστασης (στερητικής και επικουρικής). Ο αιτών δηλώνει υπεύθυνα την εξασφάλιση της ανωτέρω συναίνεσης, στο πλαίσιο της δήλωσης του Παραρτήματος V-A.

32. Ερ.: Τι γίνεται σε περίπτωση που τα νομιμοποιητικά έγγραφα που απαιτούνται δεν είναι άμεσα διαθέσιμα ή σε περίπτωση που η οικοδομική άδεια έχει χαθεί;

Απ.: Για να θεωρηθεί ολοκληρωμένη η αίτηση θα πρέπει να αναρτηθούν ηλεκτρονικά όλα τα δικαιολογητικά (φάση υποβολής δικαιολογητικών). Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης/τακτοποίησης στο ακίνητο, η αρχική υποβολή δήλωσης για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών (με πληρωμή του παραβόλου) θα πρέπει να έχει γίνει πριν την οριστική υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα. Ειδικά στην περίπτωση βεβαιωμένης, από την αρμόδια υπηρεσία, απώλειας οικοδομικής άδειας, προσκομίζεται η σχετική βεβαίωση απώλειας και άλλο αποδεικτικό έγγραφο (π.χ. συμβόλαιο) από το οποίο να προκύπτει ο αριθμός της άδειας και η επιφάνεια του κτηρίου/κτηριακής μονάδας.

33. Ερ.: Τι συμβαίνει σε περιπτώσεις προσφυγικών ή εργατικών κατοικιών;

Απ.: Για κτήριο ή τμήμα αυτού που, βάσει ειδικών διατάξεων, έχει ανεγερθεί χωρίς την υποχρέωση έκδοσης οικοδομικής άδειας από την πολεοδομία (π.χ. κτήριο που κατασκευάστηκε από την Πρόνοια) θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό έγγραφο από την αρμόδια υπηρεσία (π.χ. Τμήμα Πρόνοιας της Γενικής Διεύθυνσης Περιφέρειας στο οποίο τηρούνται σήμερα τα στοιχεία).

34. Ερ.: Έχω διαμέρισμα το οποίο μου έχει παραχωρηθεί από τον ΟΑΕΔ και έχω Συμφωνητικό Παραχώρησης Χρήσης Διαμερίσματος. Μπορώ να υποβάλλω αίτηση στο πρόγραμμα;

Απ.: Εάν ο ΟΑΕΔ έχει εκδώσει οριστικό τίτλο παραχωρητηρίου, τότε μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο πρόγραμμα για το ακίνητο. Σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί οριστικός τίτλος παραχωρητηρίου από τον ΟΑΕΔ, ο τελευταίος παραμένει αποκλειστικός κύριος του

διαμερίσματος. Συνεπώς εάν δεν έχει παρέλθει ο καιρός της παραχώρησης και δεν έχει εκδοθεί παραχωρητήριο, δεν είναι κύριος του διαμερίσματος το φυσικό αυτό πρόσωπο και δεν μπορεί να προχωρήσει σε υποβολή αίτησης.

35.Ερ.: Σε ποιο στάδιο της υπαγωγής σε νόμο τακτοποίησης θα πρέπει να βρίσκεται η δήλωση του μηχανικού, αρχική υποβολή ή στάδιο υπαγωγής? Θα πρέπει να προσκομίσουν κάποιο έγγραφο?

Απ.: Σε περίπτωση νομιμοποίησης/τακτοποίησης ακινήτου θα πρέπει:

- κατά τη φάση υποβολής των δικαιολογητικών (πριν την οριστική υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα), να έχει υποβληθεί από τον μηχανικό η αρχική δήλωση για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων (με πληρωμή του παραβόλου).

- πριν την τελική εκταμίευση της επιχορήγησης του έργου, να έχει προσκομιστεί η βεβαίωση περαίωσης της υπαγωγής περί τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών, όπου και θα προκύπτει η εξόφληση του συνόλου του ενιαίου ειδικού προστίμου του ακινήτου.

36. Ερ.: Σε ακίνητο που έκανε τακτοποίηση αυθαιρέτων χώρων, υπάρχουν συγκυρίοι/ δικαιούχοι στων οποίων το Ε9 φαίνεται η παλιά επιφάνεια, πριν την τακτοποίηση. Πρέπει να κάνουν τροποποίηση του Ε9 τους ή αρκεί να είναι τροποποιημένο του αιτούντα ;

Απ.: Δεν διενεργείται έλεγχος της επιφάνειας στο Ε9 των συγκυρίων, μόνο του αιτούντα. Συνεπώς δεν είναι απαραίτητο να προβούν σε τροποποίηση για τις ανάγκες του προγράμματος.

37. Ερ.: Ένα ενιαίο διαμέρισμα του 2019, χωρίστηκε σε 2 διαμερίσματα φέτος. Μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα τα δύο νέα διαμερίσματα και πώς αποδεικνύεται η κύρια χρήση αυτή στιγμή που δεν μπορεί να τροποποιηθεί το Ε9 και το Ε1 του έτους αναφοράς;

Απ.: Η περίπτωση αυτή αντιμετωπίζεται ως πρόσφατη απόκτηση ακινήτων (απόκτηση για πρώτη φορά εμπράγματος δικαιώματος επί του ακινήτου μετά τις 31/12/2019 και μόνον για την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία) και θα πρέπει να έχει προηγηθεί η καταχώρηση/τροποποίηση των στοιχείων στο Ε9. Μετά μπορεί να προχωρήσει ο ενδιαφερόμενος στην υποβολή αίτησης, υποβάλλοντας ΥΔ σχετικά με τη χρήση και τα δικαιολογητικά σχετικά με τη νόμιμη διαίρεση του ακινήτου (άδεια, Τροποποίηση, Τακτοποίηση, κοκ).

38. Ερ.:Το πιστοποιητικό ηλεκτρολόγου που εκδίδεται από τη ΔΕΔΔΗΕ μπορεί να έχει οποιαδήποτε ημερομηνία? Δηλαδή είτε προγενέστερη ή μεταγενέστερη της αίτησης;

Απ.: Δεν ενδιαφέρει το πότε εκδόθηκε το πιστοποιητικό ηλεκτρολόγου αρκεί από τη βεβαίωση του διαχειριστή του Δικτύου (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε.), να προκύπτει ότι είναι σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής των δικαιολογητικών ολοκλήρωσης του Έργου .

39. Ερ.: Μέχρι πότε υποβάλλονται αιτήσεις;

Απ.: Η δυνατότητα υποβολής αιτήσεων, θα παρέχεται μέχρι την κάλυψη του μέγιστου προϋπολογισμού ανά περιφέρεια.

40. Ποια είναι τα βήματα που πρέπει να κάνω για να υποβάλλω αίτηση; Πως ξεκινάω;

Απ.:

1. Μονοκατοικίες / Μεμονωμένα Διαμερίσματα

Κάθε φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να συμμετάσχει στο Πρόγραμμα, πρέπει αρχικά να ελέγξει εάν είναι «επιλέξιμος Ωφελούμενος» βάσει των εισοδηματικών κριτηρίων και εάν η ιδιοκτησία του μπορεί να θεωρηθεί «επιλέξιμη κατοικία».

Στη συνέχεια απευθύνεται σε ενεργειακό επιθεωρητή για την έκδοση του Α΄ Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης καθώς και για την συμπλήρωση του Εντύπου Πρότασης Παρεμβάσεων.

Ο αιτών εφόσον συγκεντρώσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλει ηλεκτρονικά την αίτησή του στο πληροφοριακό σύστημα της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος που αφορά στην περιφέρεια του ακινήτου για το οποίο ο αιτών ζητά την επιχορήγηση, επιλέγοντας εάν επιθυμεί, τη χορήγηση δανείου και από ποιον χρηματοπιστωτικό οργανισμό θα γίνει αυτό.

Επισημαίνεται ότι για να προβεί στην αίτηση ο αιτών θα πρέπει:

- Να έχει κωδικούς πρόσβασης στην εφαρμογή TAXISnet. Δεν υφίσταται δυνατότητα υποβολής αίτησης στο πρόγραμμα για φυσικά πρόσωπα που δεν είναι πιστοποιημένα μέσω της ανωτέρω εφαρμογής και δεν έχουν κωδικούς πρόσβασης σε αυτή.
- Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης/τακτοποίησης στο ακίνητο, η υποβολή δήλωσης για υπαγωγή σε νόμο τακτοποίησης αυθαιρέτων κατασκευών θα πρέπει να έχει γίνει πριν την υποβολή της αίτησης στο Πρόγραμμα
- Να έχει ολοκληρωθεί η υποβολή και εκκαθάριση φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2019.
- Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων δικαιούχων εμπράγματων δικαιωμάτων στο ακίνητο θα πρέπει να έχει εξασφαλισθεί η συναίνεση των συγκυρίων και να αναγράφεται ορθά ο αριθμός παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στη δήλωση των στοιχείων ακινήτων (Ε9) τους.
- Σε περίπτωση πρόσφατης απόκτησης ακινήτου (απόκτηση για πρώτη φορά εμπράγματος δικαιώματος επί του ακινήτου μετά τις 31/12/2019 και μόνον για την πλήρη κυριότητα ή την επικαρπία) θα πρέπει να έχει προηγηθεί η καταχώρηση/τροποποίηση των στοιχείων στο Ε9 και μετά να προχωρήσει ο ενδιαφερόμενος στην υποβολή αίτησης.

2. Πολυκατοικία (Τύπου Α / Τύπου Β)

Σε περίπτωση υποβολής αίτησης για πολυκατοικία (τύπος Α / Τύπος Β), θα πρέπει:

- Να ληφθεί απόφαση, στο πλαίσιο γενικής συνέλευσης της πολυκατοικίας για:

- ο τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα,
- ο την απόφαση για υποβολή αίτησης τύπου Α ή τύπου Β,
- ο την πραγματοποίηση παρεμβάσεων,
- ο τον ορισμό του εκπροσώπου της πολυκατοικίας, και σχετική εξουσιοδότησή του για υποβολή των απαιτούμενων από το πρόγραμμα στοιχείων και δικαιολογητικών.
- ο σε περίπτωση υποβολής αίτησης Τύπου Α θα πρέπει στη γενική συνέλευση να ληφθεί απόφαση για την επιλογή του συνεργαζόμενου χρηματοπιστωτικού οργανισμού για τη λήψη δανείων. Επισημαίνεται ότι σ' αυτήν περίπτωση όλοι οι αιτούντες θα πρέπει να συνεργαστούν με τον ίδιο χρηματοπιστωτικό οργανισμό.
- Έκδοση αριθμού φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) διαχείρισης πολυκατοικίας.
- Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, συνδεδεμένου με το ΑΦΜ διαχείρισης πολυκατοικίας (μόνο για αιτήσεις Πολυκατοικίας Τύπου Β).
- Έκδοση Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης του ακινήτου και συμπλήρωση του Εντύπου Πρότασης Παρεμβάσεων από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή.

Ο εκπρόσωπος (και τα διαμερίσματα σε περίπτωση πολυκατοικίας Τύπου Α), εφόσον συγκεντρώσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλουν ηλεκτρονικά αίτηση στο πληροφοριακό σύστημα της επίσημης διαδικτυακής πύλης του Προγράμματος, την ημερομηνία έναρξης του Προγράμματος που αφορά στις πολυκατοικίες.

41. Ερ.: Τι είναι το ενεργειακό premium +10%;

Απ.: Είναι επιπλέον ποσοστό επιχορήγησης 10%, το οποίο προστίθεται στο βασικό ποσοστό επιχορήγησης. Αφορά κτήρια (μονοκατοικίες, μεμονωμένα διαμερίσματα, πολυκατοικίες Τύπου Α) υφιστάμενης ενεργειακής κατηγορίας Η και Ζ (βάσει του Α' ΠΕΑ). Δίνεται, εφόσον επιτευχθεί αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β' ενεργειακή κατηγορία (βάσει του Β' ΠΕΑ).

Ο έλεγχος για την απόδοση του ενεργειακού premium +10%, διενεργείται κατά την υποβολή της αίτησης, όπου και ελέγχεται η δυνητική κατάταξη της πρότασης βελτίωσης του Α' ΠΕΑ. Εφόσον, προβλέπεται αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β' ενεργειακή κατηγορία, προστίθεται το ενεργειακό premium +10%. Εάν δεν προβλέπεται, δεν προστίθεται ενεργειακό premium ακόμα και εάν κατά τον έλεγχο του Β' ΠΕΑ επιβεβαιωθεί η αναβάθμιση σε τουλάχιστον Β' ενεργειακή κατηγορία.

42. Ερ.: Έχω μια κατοικία, με επιφάνεια 100 m². Ποιος είναι ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων για την κατοικία μου;

Απ.: Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης ανά αίτηση Ωφελούμενου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το γινόμενο του 1,2 € επί το σύνολο της εκτιμώμενης ετήσιας εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (kWh), όπως προκύπτει από το Α' Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης. Ο εν λόγω περιορισμός θα ελεγχθεί εκ νέου κατά την υποβολή του Β' Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, με βάση την επιτευχθείσα ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας (kWh).

Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα επιμέρους ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1 και ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων ενεργειακής εξοικονόμησης

- αυτονόμησης δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το ποσό των 48.500 € για μονοκατοικία / μεμονωμένο διαμέρισμα.

Παράδειγμα: έστω ότι με την πρόταση παρεμβάσεων του Ενεργειακού Επιθεωρητή, όπως καταγράφεται στο Α΄ ΠΕΑ, η εκτιμώμενη ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι 350 kWh/m².

Για κατοικία με επιφάνεια 100 m², ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων, θα είναι ίσος με:

$$1,2 \text{ €/kWh} \times (350 \text{ kWh/m}^2 \times 100 \text{ m}^2) = 42.000 \text{ €}$$

43.Ερ.: Σε αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β, ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων, εξαρτάται από την εξοικονόμηση ενέργειας που θα επιτευχθεί από την υλοποίηση των παρεμβάσεων και σε τι ύψος ποσού ανέρχεται;

Απ.: Όχι δεν εξαρτάται. Ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων παρεμβάσεων, δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από το ποσό των 76.270 €. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα επιμέρους ανώτατα όρια ανά επιλέξιμη δαπάνη του πίνακα 4.1.1, του κεφ. 4 του Οδηγού του Προγράμματος.

44. Ερ.: Ενημερώθηκα ότι εκτός από τις ενεργειακές παρεμβάσεις καλύπτεται και η αμοιβή των συμπληρωματικών δαπανών που θα χρειαστεί να κάνω. Ποιές είναι αυτές και πότε θα πρέπει να τις δηλώσω;

Απ.: Ισχύει. Ως ένα καθορισμένο ποσό καλύπτονται 4 άλλα είδη δαπανών εκτός από τις ενεργειακές παρεμβάσεις που θα χρειαστεί ο ωφελούμενος:

α. Το κόστος για τη διενέργεια των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων και τη συμπλήρωση των εντύπων Πρότασης Παρεμβάσεων και Καταγραφής Παρεμβάσεων.

β. Η αμοιβή του συμβούλου έργου (για την υποβολή της αίτησης και την όλη διαχείριση της, συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών έως την τελική εκταμίευση).

γ. Η αμοιβή για τυχόν εκδόσεις αδειών/εγκρίσεων ή εκπόνησης μελετών (στα πλαίσια έκδοσης αδειών/εγκρίσεων) που απαιτούνται από την κείμενη νομοθεσία για την υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα αμοιβή για έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αμοιβή για μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου.

δ. Για πολυκατοικίες, η αμοιβή για την επιθεώρηση και την έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου ανελκυστήρα από αναγνωρισμένο φορέα.

Τα β), γ) και δ) είναι κατά περίπτωση και δεν θα προκύψει η ανάγκη να απαιτηθούν από όλους. Όμως ο καθένας κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης θα πρέπει να δηλώσει ποιά από αυτά προβλέπεται να απαιτηθούν στην περίπτωση του.

Αναλυτικά το ύψος των λοιπών δαπανών παρουσιάζονται στην ενότητα 4.2 του Οδηγού Εφαρμογής.

45. Ερ.: Θα πρέπει να δώσω από τώρα χρήματα κάπου και θα μπορώ να τα λάβω από το Πρόγραμμα μετά;

Απ.: Καταρχήν δικαίωμα να λάβετε τα κίνητρα του Προγράμματος, θα αποκτήσετε μόνον από τη στιγμή που η αίτηση σας θα υπαχθεί στο Πρόγραμμα και μετά. Οι προμηθευτές των υλικών και οι ανάδοχοι των εργασιών, θα πρέπει να εκδώσουν παραστατικά "επί πιστώσει".

Ο Ωφελούμενος θα πρέπει να προκαταβάλει μόνο το ποσό που του αναλογεί και πάντα μέσω τραπεζικού συστήματος.

Πριν την υποβολή της αίτησης, η μόνη πληρωμή που αν κάνετε θα δικαιολογηθεί από το Πρόγραμμα είναι η πληρωμή του Α' Ενεργειακού Πιστοποιητικού. Τόσο το Α', όσο και το Β' Ενεργειακό Πιστοποιητικό είναι τα μόνα που θα πρέπει να πληρώσει ο ωφελούμενος, πάντα τραπεζικά, και θα λάβει χρήματα από το Πρόγραμμα με την προσκόμιση της Απόδειξης Πληρωμής της παρεχόμενης υπηρεσίας, μαζί με το αποδεικτικό τραπεζικής πληρωμής.

46. Ερ.: Θα πρέπει να πληρώσω εγώ τον Σύμβουλο έργου;

Απ.: Όχι, δεν έχετε αυτή την υποχρέωση. Η αμοιβή του Συμβούλου έργου δικαιολογείται από το Πρόγραμμα ως ένα καθορισμένο ποσό, αλλά ο Σύμβουλος, όπως γίνεται και με τους προμηθευτές ή αναδόχους, θα πρέπει στο τέλος της υπηρεσίας του να εκδώσει παραστατικό "επί πιστώσει" και θα πληρωθεί απευθείας από το Πρόγραμμα.

47. Ερ.: Με ποιό τρόπο θα πρέπει να πληρώνω τους επαγγελματίες; Μπορώ με μετρητά;

Απ.: Όχι. Η πληρωμή με μετρητά, παρά την ύπαρξη αποδεικτικού είσπραξης, δεν είναι αποδεκτή σε καμία περίπτωση. Όλες οι συναλλαγές θα πρέπει να γίνονται αποκλειστικά τραπεζικά και πάντα με αιτιολογία τις ανάγκες του Προγράμματος "Εξοικονομώ-Αυτονομώ", ενώ θα πρέπει να προκύπτει ότι η πληρωμή έγινε από τον ωφελούμενο καθώς και ποιός τα έλαβε, με ποιά ιδιότητα, και για ποιό σκοπό.

48. Ερ.: Ποιες είναι οι τράπεζες που θα μπορώ να ζητήσω δάνειο εφόσον υποβάλω αίτηση;

Απ.: Στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ – Αυτονομώ» συμμετέχουν οι κάτωθι τράπεζες:

A/A	Όνομα Πιστωτικού Ιδρύματος
1	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
2	ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε.
3	ΑΤΤΙΚΑ BANK, ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
4	ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε.
5	ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS Α.Ε.
6	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΧΑΝΙΩΝ ΣΥΝ.Π.Ε.
7	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.
8	ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΣΥΝ.Π.Ε.
9	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.
10	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε.

49. Τι πρέπει να κάνω με τις φωτογραφίες που πρέπει να ληφθούν πριν και μετά τις εργασίες ενεργειακής αναβάθμισης;

Απ.: Θα πρέπει από τώρα να φροντίσετε για την λήψη τουλάχιστον μίας φωτογραφίας, από κάθε σημείο της κατοικίας στο οποίο πρόκειται να γίνει μια εργασία ενεργειακής

αναβάθμισης. Πχ, από τον χώρο της ταράτσας, αν πρόκειται να μπει ηλιακός θερμοσίφοντας, από το εξωτερικό κέλυφος της κατοικίας, αν πρόκειται να γίνει τοποθέτηση θερμομόνωσης, από κάποια από τα ανοίγματα, αν πρόκειται να γίνει αντικατάσταση κουφωμάτων, κ.ο.κ. Μετά τις εργασίες, ή και κατά την διάρκεια τους, θα πρέπει να αποτυπωθούν φωτογραφικά τα ίδια τμήματα, ώστε να διακρίνονται οι νέες παρεμβάσεις. Επομένως, στο άνω παράδειγμα, από την ταράτσα με το νέο ηλιακό θερμοσίφωνα, από το εξωτερικό κέλυφος με την θερμομόνωση (ή καλύτερα κατά την διάρκεια των εργασιών), από κάποιο από τα ανοίγματα με τα νέα κουφώματα, κ.ο.κ.

Οι φωτογραφίες θα πρέπει να αναρτηθούν εντός του πληροφοριακού συστήματος στο τέλος με την ολοκλήρωση των εργασιών και μαζί με την προσκόμιση των παραστατικών κλπ. σε κατάλληλο πεδίο που έχει προβλεφθεί για το σκοπό αυτό.

50. Που μπορώ να βρω ενεργειακό επιθεωρητή;

Στην ιστοσελίδα www.buildingcert.gr, μπορείτε να αναζητήσετε στο μητρώο των ενεργειακών επιθεωρητών ανά περιφερειακή ενότητα και δήμο, ενεργειακό επιθεωρητή ή εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες ενεργειακών επιθεωρήσεων.

51. Ποιά δικαιολογητικά πρέπει να υποβληθούν κατά την καταχώρηση αίτησης και ποια κατά την φάση υποβολής δικαιολογητικών;

Κατά την καταχώρηση αίτησης θα πρέπει να αναρτηθεί (upload) για όλους μόνο το Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων (Παράρτημα ΙΙΙ) κατάλληλα συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο όπως προβλέπεται.

Εφόσον η αίτηση υποβληθεί και σε επόμενο στάδιο θα αναρτηθούν (σύμφωνα με το παράρτημα Ι):

- Αντίγραφο λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος όπου θα πρέπει να φαίνεται ο αριθμός παροχής.
- Οικοδομική άδεια ή/και τυχόν νομιμοποιητικά έγγραφα όπως αυτά προβλέπονται (σύμφωνα με το παράρτημα Ι).
- Εάν η διεύθυνση που αναγράφεται στα δικαιολογητικά που προσκομίζονται δεν ταυτίζεται με τη σημερινή διεύθυνση του ακινήτου, απαιτείται επιπλέον η προσκόμιση βεβαίωσης από το οικείο ΟΤΑ από την οποία να προκύπτει η ταυτοποίηση του ακινήτου.
- Για αιτήσεις πολυκατοικίας, η απόφαση ΓΣ
- Για την πρόσφατη απόκτηση ακινήτου (μετά τις 31/12/2019),

α) Ο τίτλος ιδιοκτησίας

β) Το πιστοποιητικό μεταγραφής από το αρμόδιο υποθηκοφυλακείο ή το πιστοποιητικό καταχώρησής του στα κτηματολογικά φύλλα του οικείου Κτηματολογικού Γραφείου.

γ) Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/1986 του αιτούντος (Παράρτημα ΙΧ), όπου δηλώνεται ότι το ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία είτε από τον ίδιο είτε από τρίτο πρόσωπο, δηλώνοντας επίσης το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ του προσώπου αυτού.

Αν η αίτηση εντάσσεται στις "ειδικές περιπτώσεις", στο σχετικό στάδιο ελέγχου θα ζητηθούν κατά περίπτωση:

- Σε περίπτωση που η κατοικία ενοικιάζεται/διατίθεται με βραχυχρόνια μίσθωση, Δήλωση συμμόρφωσης με τον κανονισμό De Minimis.

- Για τους φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού:

- α) Πιστοποιητικό Φορολογικής Κατοικίας (CERTIFICATE OF TAX RESIDENCE), το οποίο θα πρέπει να συμπληρωθεί, υπογραφεί και σφραγισθεί από την αρμόδια φορολογική αρχή της Κατοικίας του,

β) Φορολογική δήλωση για το φορολογικό έτος 2019, που έχει υποβληθεί στη χώρα Φορολογικής Κατοικίας.

Τα ανωτέρω α' και β' δικαιολογητικά πρέπει να υποβάλλονται συνοδευόμενα από επίσημη μετάφρασή τους στην Ελληνική Γλώσσα από αρμόδια αρχή.

- Για όσους εντάσσονται σε μη υποχρέωση στοιχείων φορολογίας, υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 σύμφωνη με το σχετικό Υπόδειγμα βάσει της εγκυκλίου ΔΕΑΦ Α 1138225 ΕΞ 2018 της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων καθώς και δικαιολογητικά, κατά περίπτωση, για τη διαπίστωση από τον Δικαιούχο ότι πληρούνται τα κριτήρια του προγράμματος. Η Υπεύθυνη Δήλωση πρέπει να φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του δηλούντος.

- Για απόκλιση της ωφέλιμης επιφάνειας μεταξύ ΠΕΑ και κύριων χώρων στο Ε9, υποβάλλεται σχετική τεκμηρίωση από ιδιώτη μηχανικό.

52. Ποιοί είναι φορολογικά μη υπόχρεοι;

Η «μη υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης» προκύπτει από τις ισχύουσες διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.[4172/2013](#)).

Τίθεται υπόψη ότι από εμπράγματο δικαίωμα σε ακίνητο και ανάλογα με την χρήση αυτού παράγεται είτε πραγματικό είτε «τεκμαρτό» εισόδημα και κατά κανόνα, στην περίπτωση κύριας κατοικίας, προκύπτει υποχρέωση υποβολής εντύπων Ε1 για τα εισοδήματα (και Ε2 για την περίπτωση δωρεάν παραχώρησης/ενοικίασης).

Στο δικτυακό τόπο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) <https://www.aade.gr/egkykliai-kai-apofaseis/deaf-1138225-ex-2018> υπάρχει αναρτημένη εγκύκλιος και σχετικό υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης, που αφορά φορολογούμενους οι οποίοι δεν είναι υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Σύμφωνα με την εγκύκλιο η Υπεύθυνη Δήλωση πρέπει να φέρει *βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής* του δηλούντος.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

1. Ερ.: Σε περίπτωση που θέλουν να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα όλοι οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων μιας πολυκατοικίας και να πραγματοποιήσουν παρεμβάσεις στις κατοικίες τους, αλλά όχι κοινόχρηστες παρεμβάσεις στην πολυκατοικία, μπορεί να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία;

Απ.: Όχι, για να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία πρέπει να πραγματοποιούνται και κοινόχρηστες παρεμβάσεις στην πολυκατοικία. Σε διαφορετική περίπτωση θα υποβάλλονται ξεχωριστές αιτήσεις για μεμονωμένα διαμερίσματα.

2. Ερ. Ποιες παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης θεωρούνται κοινόχρηστες;

Απ.: Κοινόχρηστες θεωρούνται οι παρεμβάσεις που αφορούν στους κοινόχρηστους χώρους ή εγκαταστάσεις της πολυκατοικίας, π.χ. αναβάθμιση συστήματος κεντρικής θέρμανσης, θερμομόνωση δώματος ή στέγης, αντικατάσταση κουφωμάτων κλιμακοστασίου.

3. Ερ.: Πως εκδίδεται ΑΦΜ διαχείρισης πολυκατοικίας και τραπεζικός λογαριασμός πολυκατοικίας;

Απ.: Ο διαχειριστής της πολυκατοικίας, καταθέτει σχετικό αίτημα στην αρμόδια ΔΟΥ, υποβάλλοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά (π.χ. σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας της πολυκατοικίας, πρακτικό ορισμού του Διαχειριστή από τη Γενική συνέλευση της πολυκατοικίας, αντίγραφο της ταυτότητας του διαχειριστή). Στη συνέχεια ο διαχειριστής απευθύνεται σε πιστωτικό ίδρυμα και προβαίνει σε άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, ο οποίος θα πρέπει να συνδέεται με το ΑΦΜ που εκδόθηκε.

Σημειώνεται ότι το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού, συνδεδεμένου με το ΑΦΜ διαχείρισης πολυκατοικίας, απαιτείται μόνο στην περίπτωση που θα υποβληθεί αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

1. Ερ. Υπάρχουν περιορισμοί στην επιλογή Ενεργειακών Επιθεωρητών;

Απ.: Η επιλογή Ενεργειακού Επιθεωρητή πρέπει να γίνεται συνυπολογίζοντας τους περιορισμούς της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Ν.4409/2016 (ΦΕΚ 136/Α'/28.07.2016), όπως ισχύει, όπου ορίζεται ότι απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή σε κτήριο ή κτηριακή μονάδα εφόσον: α) συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος, β) έχει δικαίωμα κυριότητας, νομής ή κατοχής, ο ίδιος, ή σύζυγος ή συγγενής του έως β' βαθμού ή νομικό πρόσωπο του οποίου ο ίδιος είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος.

Η συμμετοχή:

1. σε τακτοποίηση μέρους κτηρίου/κτηριακής μονάδας,
2. σε έκδοση βεβαίωσης νομιμότητας κτηρίου/κτηριακής μονάδας και
3. σε έκδοση Μικρής Κλίμακας Εργασιών σε κτήριο/κτηριακής μονάδας

δεν αποτελεί ασυμβίβαστο για την έκδοση Π.Ε.Α. σε αυτό, δηλ. δεν συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις του άρθρου 53, εδάφιο α), του Ν.4409/2016, εκτός εάν η συμμετοχή αφορά στη σύνταξη μελετών για την έκδοση ή αναθεώρηση αδειών δόμησης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Σημειώνεται ότι τα «*Ασυμβίβαστα Ενεργειακών Επιθεωρητών*», που περιγράφονται στο άρθρο 53 του Ν.4409/2016, αφορούν περιορισμούς στη δυνατότητα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων και όχι στη συμμετοχή σε οποιασδήποτε άλλης μορφής έκδοση αδείας για το κτήριο/κτηριακή μονάδα κατόπιν της έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.).

Τέλος, τίθεται υπόψη ότι ο ενεργειακός επιθεωρητής που θα διενεργήσει τη δεύτερη ενεργειακή επιθεώρηση μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων (Β' ΠΕΑ), θα πρέπει να είναι υποχρεωτικά διαφορετικός από τον ενεργειακό επιθεωρητή που διενεργήσει την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση (Α' ΠΕΑ).

2. Ερ.: Σε μονοκατοικία με συνολική επιφάνεια 90 τ.μ., την οποία ο ιδιοκτήτης θέλει να την εντάξει στο πρόγραμμα, έχει βγει άδεια για μία προσθήκη κατ' επέκταση 30 τ.μ. Κατά την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση η προσθήκη δεν θα υφίσταται και θα κατασκευασθεί στο μεσοδιάστημα έως την έκδοση του δεύτερου πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης. Μπορεί να προκύψει κάποιο πρόβλημα κατά το τελικό στάδιο του προγράμματος, εάν η κατοικία στο πρώτο πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης έχει επιφάνεια 90,00 τ.μ. και στο δεύτερο πιστοποιητικό έχει επιφάνεια 120,00 τ.μ.;

Απ.: Επισημαίνεται ότι το 2ο ΠΕΑ θα αφορά διαφορετικό κτήριο - διότι δεν αλλάζει μόνον η Συνολική επιφάνεια, αλλάζει, κατ' ελάχιστον, η γεωμετρία του κτηρίου και το κτήριο αναφοράς - και η σύγκριση για το εάν επιτυγχάνονται οι στόχοι του Προγράμματος δεν είναι εφικτή.

3. Ερ.: Ποιος είναι ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί στα πλαίσια του Προγράμματος;

Απ.: Ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος που πρέπει να επιτευχθεί, είναι η αναβάθμιση κατά τρεις (3) κατηγορίες ενεργειακής κατάταξης τουλάχιστον, σε σχέση με την αρχική ενεργειακή κατάταξη της κατοικίας/κτηρίου. Η ενεργειακή κατηγορία στην οποία πρέπει να αναβαθμιστεί η κατοικία/κτήριο, μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, αναγράφεται στη 3^η στήλη του παρακάτω πίνακα:

Ενεργειακές κατηγορίες	Επιλέξιμη αίτηση με κατάταξη στο Α' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α,Β)	Ελάχιστος ενεργειακός στόχος, κατάταξη Β' ΠΕΑ (μονοκατοικία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α) σε αντιστοιχία με την αρχική κατάταξη του Α' ΠΕΑ	Ενεργειακός στόχος, κατάταξη Β' ΠΕΑ (μονοκ/κία, μεμον. διαμέρισμα, πολυκατοικία τύπου Α - αρχικής κατάταξης Η, Ζ) για χορήγηση ενεργειακού premium
A+	--	--	--
A	--	--	--
B+	--	--	--
B	--	--	--
Γ	Γ	A	--
Δ	Δ	B+	--
Ε	Ε	B	--
Ζ	Ζ	Γ	B
Η	Η	Δ	B

Σημειώνεται ότι η κάλυψη του ελάχιστου ενεργειακού στόχου και του στόχου για τη χορήγηση ενεργειακού premium, πρέπει να επιτυγχάνεται **χωρίς να λαμβάνεται υπόψη** η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού σταθμού, η οποία επιτρέπεται μόνον εάν με τις παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας (κατηγορίες 1 έως 4) η κατοικία κατατάσσεται τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία B+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια αρχικής κατάταξης Γ).

Για τις αιτήσεις πολυκατοικίας τύπου Β, δεν τίθεται ελάχιστος ενεργειακός στόχος

4. Ερ.: Πρέπει να γίνουν όλες οι παρεμβάσεις που αναγράφονται στο ΠΕΑ;

Απ.: Με το συνδυασμό παρεμβάσεων της προς υπαγωγή αίτησης θα πρέπει να υλοποιείται η πρώτη (1η) από τις προτάσεις (σύσταση βελτίωσης) παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο ΠΕΑ και οδηγούν στην ικανοποίηση του ελάχιστου ενεργειακού στόχου του Προγράμματος.

5. Ερ.: Σε περίπτωση που χρειάζεται να αλλάξει η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση που έχει καταγραφεί στο ΠΕΑ, ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται;

Απ.: Σε περίπτωση τροποποίησης των παρεμβάσεων που έχουν δηλωθεί και καταχωρηθεί στο πληροφοριακό σύστημα (Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων), κατά το στάδιο υλοποίησης παρεμβάσεων θα δηλωθούν μόνον οι παρεμβάσεις που πραγματικά υλοποιήθηκαν (Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων-Ολοκλήρωσης Έργου) και στην υποκατηγορία που πραγματικά ανήκουν. Σε κάθε περίπτωση με τις τροποποιημένες παρεμβάσεις θα πρέπει να επιτυγχάνεται ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος.

6. Ερ.: Ποια η σκοπιμότητα επιχορήγησης των συγκριμένων τεχνολογιών και μέτρων;

Απ.: Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως στη θερμομόνωση του κτηρίου και στο σύστημα θέρμανσης και παροχής ζεστού νερού χρήσης, έχουν επιλεγεί ως οι πλέον ωφέλιμες για τη μέγιστη εξοικονόμηση ενέργειας. Αποτελούν τις πρώτες και πλέον αποδοτικές επιλογές στην κλίμακα αξιολόγησης των τεχνολογιών εξοικονόμησης στον κτηριακό τομέα, χωρίς ασφαλώς να υποβαθμίζεται και η σχετική σημασία των άλλων τεχνολογιών που δεν επιδοτούνται.

7. Ερ.: Υπάρχουν προδιαγραφές για τα υλικά;

Απ.: Κάθε παρέμβαση που υλοποιείται πρέπει να καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ καθώς και τις πρόσθετες απαιτήσεις του Προγράμματος.

Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις πρέπει να φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους. Ειδικά για τα συστήματα της κατηγορίας 3 (πλην των υποκατηγοριών 3.Α, 3.ΣΤ.1, 3.ΣΤ.2, 3.ΣΤ.3), της κατηγορίας 4 και της υποκατηγορίας 1.Ζ του πίνακα Π 4.1.1 του κεφαλαίου 4 του Οδηγού, προσκομίζεται δελτίο προϊόντος, όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling). Τα δομικά υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.

Ο ενεργειακός επιθεωρητής θέτει τις απαιτήσεις για τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των υλικών και συστημάτων που απαιτούνται για τον υπολογισμό του ενεργειακού αποτελέσματος και τον έλεγχο της τήρησης των απαιτήσεων του προγράμματος από τον Β' ενεργειακό επιθεωρητή.

8. Ερ.: Τι προδιαγραφές πρέπει να έχει μία αντλία θερμότητας για να είναι επιλέξιμη στο Πρόγραμμα;

Απ.: Επιλέξιμες είναι οι αντλίες θερμότητας που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος, καλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ και φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους.

9. Ερ.: Οι τέντες είναι επιλέξιμες στο Πρόγραμμα;

Απ.: Η τοποθέτηση σταθερών ή κινητών συστημάτων σκίασης (π.χ. τέντες) εμπίπτει στις επιλέξιμες παρεμβάσεις.

10.Ερ.: Είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση συστήματος θέρμανσης πετρελαίου;

Απ.: Στα πλαίσια της μετάβασης σε ένα μοντέλο χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, η εγκατάσταση συστημάτων θέρμανσης πετρελαίου δεν είναι επιλέξιμη.

11.Ερ.: Η κατασκευή νέου τζακιού, είναι επιλέξιμη ως παρέμβαση;

Απ.: Όχι. Επιλέξιμη, είναι μόνο η μετατροπή υφιστάμενου τζακιού, ανοιχτού θαλάμου καύσης, σε κλειστού θαλάμου καύσης (ενεργειακό) και με ελάχιστο βαθμό απόδοσης 70%. Σημειώνεται ότι τα ενεργειακά τζάκια δεν είναι επιλέξιμα στις Περιφερειακές ενότητες:

12.Ερ.: Έχω κατοικία που έχει καταταχθεί, βάσει του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α. Α') στην ενεργειακή κατηγορία Η. Μπορώ να υποβάλω ως παρέμβαση, μόνον την εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού συστήματος αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με ενεργειακό συμφηφισμό;

Απ.: Όχι. Για να είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση Φωτοβολταϊκού συστήματος, θα πρέπει, η πρόταση παρεμβάσεων να περιλαμβάνει υποχρεωτικά παρεμβάσεις των κατηγοριών 1 έως 4, με τις οποίες η κατοικία θα αναβαθμίζεται τουλάχιστον στην ενεργειακή κατηγορία Β+ (για κτήρια αρχικής κατάταξης Η έως και Δ) ή Α (για κτήρια αρχικής κατάταξης Γ).

13.Ερ.: Σε πολυκατοικία δεν υπάρχει εγκατεστημένος ανελκυστήρας (υπάρχει μόνον το φρεάτιο). Εάν υποβληθεί αίτηση πολυκατοικίας, μπορεί στην πρόταση παρεμβάσεων να προτείνεται ως κοινόχρηστη παρέμβαση η εγκατάσταση ανελκυστήρα;

Απ.: Όχι. Επιλέξιμη θεωρείται μόνον η παρέμβαση για την ενεργειακή αναβάθμιση υφιστάμενου ανελκυστήρα, που έχει εγκατασταθεί πριν την 01-07-1999.

14.Ερ.: Είναι επιλέξιμη η θερμομόνωση σε δώμα (ταράτσα) από το Πρόγραμμα όταν η αίτηση υποβάλλεται ως «μεμονωμένο διαμέρισμα»;

Απ.: Ναι, εφόσον συναινέσουν οι συνιδιοκτήτες σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τον κανονισμό της πολυκατοικίας. Τεχνικά ορθή λύση είναι η μόνωση όλης της επιφάνειας του δώματος (ταράτσας) ή της πιλοτής, όμως, βάσει των όρων υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (ΕΣΠΑ 2014-2020), επιλέξιμες δαπάνες στο πρόγραμμα είναι μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παρεμβάσεις που αφορούν στην ιδιοκτησία σας. Εν προκειμένω μπορούν να ενταχθούν μόνο τα m² που αφορούν στο επιλέξιμο «μεμονωμένο» διαμέρισμα.

Στην περίπτωση μόνωσης στέγης, υπάρχουν δύο υποπεριπτώσεις:

Α) σε μονοκατοικία ή οροφοδιαμέρισμα τελευταίου ορόφου πολυκατοικίας επιλέξιμα είναι όλα τα τετραγωνικά της στέγης (π.χ. μαζί με τις μαρκίζες και τις προεξοχές της στέγης και την απόληξη κλιμακοστασίου), εφόσον αυτή είναι η ορθά ολοκληρωμένη τεχνική λύση.

Β) σε μεμονωμένο διαμέρισμα τελευταίου ορόφου (όχι οροφοδιαμέρισμα), ο ενεργειακός επιθεωρητής μπορεί να προτείνει μόνωση όλου του δώματος, καθώς αυτή είναι η τεχνικά ορθή λύση. Επιλέξιμες όμως δαπάνες στο πρόγραμμα είναι μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παρεμβάσεις που αφορούν στο επιλέξιμο μεμονωμένο διαμέρισμα, συν τις μαρκίζες και τις προεξοχές της στέγης του συγκεκριμένου διαμερίσματος.

Διευκρινίζεται ότι: Είναι επιλέξιμες όλες οι εργασίες και υλικά που απαιτούνται για μια άρτια κατασκευή θερμομόνωσης δώματος, όπως ελαφρομετάν κλίσεων, τσιμεντοκονίες κ.τ.λ. Επίσης, είναι επιλέξιμα και τα τετρ. μέτρα που αναφέρονται σε τυχόν προβόλους που βρίσκονται άνωθεν του διαμερίσματος σε περίπτωση αίτησης μεμονωμένου διαμερίσματος ή το σύνολο των προβόλων σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας.

15. Ερ.: Είναι επιλέξιμη παρέμβαση η τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης δαπέδου ισόγειας κατοικίας με υποκείμενο όροφο υπογείου (Μη Θερμαινόμενου Χώρου);

Απ.: Ναι, είναι επιλέξιμες και οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης στην οροφή επάνω από υπόγειο (μη θερμαινόμενο χώρο).

16. Ερ.: Μονοκατοικία φέρει οροφή πλάκα σκυροδέματος. Στις προτάσεις για ενεργειακή αναβάθμιση, περιλαμβάνεται και η εξωτερική θερμομόνωση του δώματος. Σε περίπτωση που κατασκευαστεί στέγη, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν στη θερμομόνωση της στέγης (π.χ. θερμομονωτικές πλάκες, μεμβράνη στεγάνωσης κεραμοσκεπών, υλικά στερέωσης της μεμβράνης), ή δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη και δεν θα καλυφθεί από το πρόγραμμα; Επίσης, είναι απαραίτητη η προσκόμιση της οικοδομικής άδειας της στέγης;

Απ.: Στην περίπτωση μόνωσης στέγης, οτιδήποτε αφορά στη θερμομόνωση (υλικά, εργασία και ΦΠΑ) είναι επιλέξιμες δαπάνες για το Πρόγραμμα. Επίσης, επιλέξιμα είναι όλα τα τετραγωνικά μέτρα της στέγης μαζί με τις μαρκίζες και τις τυχόν προεξοχές της στέγης. Όμως, ο δομικός σκελετός της στέγης όπως ξυλεία, πέτσωμα κ.τ.λ. δεν είναι επιλέξιμες παρεμβάσεις για το Πρόγραμμα. Όσον αφορά στα κεραμίδια είναι επιλέξιμα μόνον όταν γίνεται αντικατάσταση κεραμιδιών. Τέλος, ο ωφελούμενος είναι υποχρεωμένος να λάβει τυχόν απαιτούμενες οικοδομικές άδειες ή εγκρίσεις σύμφωνα με την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

17.Ερ.: Είναι επιλέξιμη δαπάνη η εφαρμογή εξωτερικής θερμομόνωσης με χρήση μόνον ειδικών θερμομονωτικών βαφών;

Απ.: Οι θερμομονωτικές βαφές, εφόσον χρησιμοποιούνται από μόνες τους για την επίτευξη μόνωσης, δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα, επειδή τα υλικά αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των επιστρώσεων (coatings) και όχι των μονώσεων. Επιλέξιμη είναι η θερμομόνωση που αποτελείται από θερμομονωτικό υλικό με επικάλυψη είτε με συνθετικό επίχρισμα είτε με ελαφρά πετάσματα.

18.Ερ.: Οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης που θα γίνουν σε ακίνητο, θα πρέπει να ακολουθούν τις απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ ως προς το συντελεστή θερμοπερατότητας U ή μας ενδιαφέρει μόνο η θερμική αντίσταση R; Θα πρέπει, δηλαδή, το U του δομικού στοιχείου (π.χ. τοίχου) να πληροί τις απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ;

Απ.: Θα πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ ως προς τις τιμές του συντελεστή θερμοπερατότητας U των δομικών στοιχείων, όπως αυτές αναφέρονται στον Πίνακα «Γ.2: Μέγιστος επιτρεπόμενος συντελεστής θερμοπερατότητας δομικών στοιχείων, ανά κλιματική ζώνη, για υφιστάμενα κτίρια» του ΚΕνΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017. Η θερμική αντίσταση R του υλικού ή συστήματος υλικών αναφέρεται στον Οδηγό του Προγράμματος για λόγους κατάταξης στις κατηγορίες I ή II των ανώτατων ορίων επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία ενεργειακών χαρακτηριστικών.

19. Ερ.: Εάν κατά τη 2η ενεργειακή επιθεώρηση διαπιστωθεί ότι δεν έχει επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του προγράμματος, ο ωφελούμενος θα δικαιούται επιχορήγησης από το πρόγραμμα;

Απ.: Όχι. Τα κίνητρα καταβάλλονται μόνον εφόσον επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του Προγράμματος.

20. Ερ.: Στο έντυπο πρότασης παρεμβάσεων (στο στάδιο της αίτησης για υπαγωγή στο Πρόγραμμα), καταχωρήθηκαν στις προτεινόμενες παρεμβάσεις κουφώματα PVC αντί για κουφώματα αλουμινίου, τα οποία τελικά και τοποθετήθηκαν. Τι θα πρέπει να δηλωθεί στο έντυπο καταγραφής παρεμβάσεων που θα κατατεθεί με τη 2^η ενεργειακή επιθεώρηση, έτσι ώστε να μην προκύψει πρόβλημα με την επιχορήγηση; Θα δηλωθούν τα κουφώματα ως αλουμινίου ή θα πρέπει να δηλωθούν ως PVC επειδή αυτή είναι η εγκεκριμένη κατηγορία;

Απ.: Μπορεί να γίνει αλλαγή υποκατηγορίας ή και κατηγορίας παρέμβασης, εφόσον επιτυγχάνεται ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος για την κατηγορία που αφορά η αίτηση. Όταν θα συμπληρωθεί το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI_ (Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων-Ολοκλήρωση Έργου), θα δηλωθούν μόνον οι παρεμβάσεις που πραγματικά υλοποιήθηκαν και στην υποκατηγορία που πραγματικά ανήκουν. Όσον αφορά στα οικονομικά στοιχεία, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αυξηθεί ο εγκεκριμένος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων, ούτε ο εγκεκριμένος συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός που αναφέρονται στην Απόφαση Υπαγωγής. Επίσης, ισχύουν οι επιμέρους περιορισμοί μέγιστου επιλέξιμου κόστους για τη νέα υποκατηγορία παρέμβασης.

21. Ερ.: Με ποιο τρόπο πιστοποιούνται τα ενεργειακά χαρακτηριστικά των συστημάτων θέρμανσης, ψύξης και ζεστού νερού χρήσης (ZNX);

Απ.: Για την κατηγορία παρεμβάσεων 4 (σύστημα παροχής ζεστού νερού χρήσης-ZNX) και όλες τις υποκατηγορίες της κατηγορίας 3 (αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης/ψύξης) πλην των 3.Α, 3.ΣΤ.1, 3.ΣΤ.2, 3.ΣΤ.3, τα ενεργειακά χαρακτηριστικά πιστοποιούνται από το δελτίο προϊόντος, όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling). Το δελτίο προϊόντος πρέπει να επισυναφθεί ως δικαιολογητικό στο πληροφοριακό σύστημα (παράρτημα X - Δήλωση πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου).

22.Ερ.: Επίτοιχος ατομικός λέβητας φυσικού αερίου (υποκατηγορία παρέμβασης 3.Β), με δυνατότητα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης-ZNX μέσω ταχυθερμαντήρα (πλακοειδή εναλλάκτη), θεωρείται ως σύστημα θέρμανσης με ενσωματωμένο ταμιευτήρα αποθήκευσης του ZNX έτσι ώστε να προσαυξηθεί το ανώτατο όριο δαπάνης, αναλόγως και της κατηγορίας ισχύος του;

Απ.: Για να είναι επιλέξιμη η προσαύξηση των ανώτατων ορίων δαπάνης των υποκατηγοριών παρεμβάσεων 3.Β έως 3.Δ (αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης), θα πρέπει το σύστημα θέρμανσης να διαθέτει ταμιευτήρα αποθήκευσης του ZNX και όχι απλώς να παρέχει τη δυνατότητα παροχής (παραγωγής) ZNX. Σε κάθε περίπτωση, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος θέρμανσης και επομένως και η ύπαρξη ενσωματωμένου ταμιευτήρα αποθήκευσης ZNX, θα πρέπει να αναφέρονται στο παραστατικό πώλησης.

23. Ερ.: Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3, ποια τιμή της ισχύος P, λαμβάνεται υπόψη για την κατάταξη στις υποκατηγορίες δαπάνης I έως VIII;

Απ.: Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3 (πλην των 3.Α, 3.ΣΤ.1, 3.ΣΤ.2, 3.ΣΤ.3), όσον αφορά στην ένταξη της Ισχύος P στις κατηγορίες δαπάνης I ως VIII, αυτή αφορά στην αναγραφόμενη τιμή στο Δελτίο Προϊόντος ως εξής:

- Για την υποκατηγορία 3.Β: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ (Nominal heat output), συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα.
- Για την υποκατηγορία 3.Γ: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα (θερμότερο κλίμα).
- Για την υποκατηγορία 3.Δ: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα (θερμότερο κλίμα).

Για τις υποκατηγορίες 3.Β, 3.Γ & 3.Δ, η αναγραφόμενη τιμή ονομαστικής θερμικής ισχύος στο Δελτίο Προϊόντος, περιλαμβάνει και την ονομαστική ισχύ τυχόν συμπληρωματικού θερμαντήρα. Κατά συνέπεια λαμβάνεται από το σχετικό πεδίο αυτούσια και δεν προκύπτει ως επιμέρους άθροισμα (πχ. της ονομαστικής θερμικής ισχύος Prated της Α/Θ συν της ονομαστικής θερμικής ισχύος P του συμπληρωματικού θερμαντήρα).

- Για την υποκατηγορία 3.Ε: Στην Ονομαστική θερμική ισχύ (Prated).
- Για την υποκατηγορία 3.Ζ: Στο φορτίο σχεδιασμού (Design load) για τη λειτουργία της ψύξης. Για τις περιπτώσεις που έχει επιλεγεί η τοποθέτηση αντλιών θερμότητας αέρα-αέρα τύπου multi split, η κατάταξη στις κατηγορίες δαπάνης I έως II, γίνεται λαμβάνοντας υπόψη το φορτίο σχεδιασμού της εξωτερικής μονάδας, ανεξαρτήτως του αριθμού των εσωτερικών μονάδων.
- Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3.ΣΤ, όσον αφορά στην ένταξη της Ισχύος P στις κατηγορίες δαπάνης I έως VIII για τους λέβητες βιομάζας (ξύλου – πελλέτας) και στις κατηγορίες I έως IV για τα ενεργειακά τζάκια, αυτή αφορά: στην ονομαστική θερμική ισχύ που δηλώνεται από τον κατασκευαστή του προϊόντος (σε περίπτωση εύρους ισχύος λαμβάνεται η μέγιστη).

24.Ερ.: Ποιες είναι οι επιλέξιμες παρεμβάσεις σε αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β;

Απ.: Επιλέξιμες είναι μόνο παρεμβάσεις που αφορούν κοινόχρηστους χώρους ή εγκαταστάσεις και συγκεκριμένα:

- i. Αντικατάσταση κουφωμάτων κλιμακοστασίου ή φωταγωγών
- ii. Θερμομόνωση δώματος, στέγης, δαπέδου επί πιλοτής
Σημειώνεται ότι δεν είναι επιλέξιμες, παρεμβάσεις θερμομόνωσης κατακόρυφων επιφανειών (τοιχοποιία και φέρων οργανισμός)
- iii. Εγκατάσταση/αντικατάσταση συστήματος κεντρικής θέρμανσης
- iv. Αναβάθμιση ανελκυστήρα
- v. Αναβάθμιση φωτισμού

Οι υποκατηγορίες των επιλέξιμων παρεμβάσεων και οι τυχόν περιορισμοί που ισχύουν, αναγράφονται αναλυτικά στον πίνακα Π 3.2.1, του κεφ. 3 του Οδηγού του Προγράμματος.

25. Ερ.: Σε αίτηση πολυκατοικίας τύπου Β, επιτρέπεται η πρόταση παρεμβάσεων να περιλαμβάνει μόνον την αναβάθμιση υφιστάμενου ανελκυστήρα και του φωτισμού των κοινοχρήστων χώρων; Απαιτείται η έκδοση Β΄ Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης για αυτές τις παρεμβάσεις;

Απ.: Ναι επιτρέπεται.

Όχι δεν απαιτείται. Η έκδοση Β΄ Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης, απαιτείται μόνον εάν υλοποιηθούν και παρεμβάσεις που οδηγούν σε εξοικονόμηση ενέργειας βάσει ΚΕΝΑΚ (κατηγορίες παρεμβάσεων 1 έως 3).

26. Ερ.: Μπορώ να υποβάλω αίτηση, με πρόταση παρεμβάσεων η οποία περιλαμβάνει μόνο συσκευή διαχείρισης ενέργειας (smart home) και σημείο φόρτισης ηλεκτροκίνητου οχήματος;

Απ.: Όχι. Οι παρεμβάσεις αυτές, είναι υποχρεωτικό να συνδυάζονται με παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας των κατηγοριών 1 έως 4.

27. Μια κατοικία που δεν έχει ηλιακό, είναι υποχρεωτικό να βάλει ηλιακό για να ενταχθεί στο πρόγραμμα ή είναι υποχρεωτικό να βάλει ηλιακό αν θέλει να κάνει παρεμβάσεις ΖΝΧ;

Απ.: Εφόσον στην κατοικία, δεν υπάρχει εγκατεστημένο σύστημα παροχής ζεστού νερού χρήσης (ΖΝΧ) με χρήση ΑΠΕ, η τοποθέτηση ηλιακού συστήματος παροχής ΖΝΧ, είναι υποχρεωτική για την ένταξη μιας κατοικίας στο πρόγραμμα. Στην περίπτωση που η εγκατάσταση δεν είναι εφικτή, θα πρέπει να υπάρχει καταγεγραμμένη η σχετική τεκμηρίωση, στο έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων.

28. Πολυκατοικία τύπου Β – το Α ΠΕΑ βγαίνει για τους κοινόχρηστους χώρους ή για όλη την πολυκατοικία μαζί με τα διαμερίσματα ?

Απ.: Το ΠΕΑ θα πρέπει να εκδοθεί για όλο το κτήριο.

29. Ερ.: Εξώπορτα διαμερίσματος σε επαφή με εξωτερικό αέρα, είναι επιλέξιμη δαπάνη; Εξώπορτα πολυκατοικίας χωρίς υαλοπίνακα σε ποια κατηγορία παρεμβάσεων θα συμπεριληφθεί;

Απ: Ναι, είναι επιλέξιμη. Τα ανώτατα επιλέξιμα όρια δαπάνης για την εξώπορτα, επιλέγονται από τον πίνακα 4.1.1 του Οδηγού του Προγράμματος στην κατηγορία δαπανών για κουφώματα αναλόγως του τύπου/υλικού (υποκατηγορίες 1.Α2 , 1.Β2 , 1.Γ2).

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

1. Ερ.: Γίνεται ο Προμηθευτής μου να καταχωρηθεί στο σύστημα και ως Σύμβουλος έργου για την αίτησή μου; Απαιτείται κάποια ενέργεια από μέρους μου;

Απ.: Γίνεται, αρκεί ο προμηθευτής & σύμβουλος έργου να εγγραφεί στο πληροφοριακό σύστημα και να καταχωρήσει τα στοιχεία που απαιτούνται κάθε φορά για τον επιθυμητό ρόλο. Εφόσον η παραπάνω διαδικασία έχει πραγματοποιηθεί ορθά, ο ωφελούμενος θα μπορεί να καταχωρήσει, χωρίς πρόβλημα, το ίδιο πρόσωπο και για τους δύο ρόλους. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους ρόλους, με την προϋπόθεση πάντα της ορθής χρήσης τους σχετικά με το ασυμβίβαστο αυτών.

2. Ερ.: Η αίτησή μου έχει υπαχθεί στο Πρόγραμμα «Εξοικονομώ Αυτονομώ». Πότε θα πρέπει να καταθέσω τα χρήματα στους προμηθευτές;

Απ.: Η καταβολή των ιδίων κεφαλαίων μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε στιγμή πριν την προώθηση της αίτησης σε στάδιο ελέγχου τελικής εκταμίευσης από τον Δικαιούχο του Προγράμματος. Σημειώνεται ότι πριν την προώθηση της αίτησης στο προαναφερθέν στάδιο, απαιτείται η ψηφιοποίηση των αποδεικτικών κατάθεσης (extrait λογαριασμών, κλπ.) και ανάρτησή τους στο πληροφοριακό σύστημα.

3. Ερ.: Πότε χορηγείται προκαταβολή από το πρόγραμμα για το έργο, σε ποιους και σε τι ποσοστό;

Απ.: Προκαταβολή από το πρόγραμμα χορηγείται μόνο στην περίπτωση που ο Ωφελούμενος έχει εγκεκριμένο δάνειο (κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής). Η προκαταβολή αφορά μόνο τις παρεμβάσεις, δηλαδή τους προμηθευτές/αναδόχους και όχι τις υπηρεσίες Συμβούλου έργου και Μελετητή μηχανικού. Το ποσοστό της προκαταβολής είναι 70% και δηλώνεται από τον Ωφελούμενο μέσω του πληροφοριακού συστήματος, για κάθε προμηθευτή/ανάδοχο. Επισημαίνεται ότι η προκαταβολή 70%, αφορά σε ποσοστό επί του εγκεκριμένου ποσού δανείου και όχι επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού του έργου.

4. Ερ.: Γιατί στη δανειακή σύμβαση που κλήθηκα να υπογράψω αναγράφεται μεγαλύτερο ποσό από αυτό που υπολογίζεται από το Πρόγραμμα; Επιβάλλονται επιπλέον τόκοι τους οποίους καλούμαι να καλύψω;

Απ.: Δεν επιβάλλονται επιπλέον τόκοι. Επειδή όμως στην περίπτωση τραπεζικού δανεισμού δίδεται η δυνατότητα προκαταβολής στους προμηθευτές, τότε σύμφωνα με τους όρους της Επιχειρησιακής Συμφωνίας μεταξύ του Δικαιούχου και των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών η προκαταβολή αυτή είναι έντοκη, με τους τόκους να βαρύνουν τον Ωφελούμενο κι εφόσον μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου του έργου κριθεί ότι δικαιούται των Κινήτρων του Προγράμματος, το αντίστοιχο ποσό τόκων που έχει καταβάλει ο Ωφελούμενος θα πιστωθεί στον καταθετικό του λογαριασμό με ευθύνη της Τράπεζας και μετά από έλεγχο και έγκριση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΕ (πρώην ΕΤΕΑΝ ΑΕ) από τα διαθέσιμα του Ταμείου ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ. Τέλος, υπάρχει επιβάρυνση που ανέρχεται σε ποσοστό 0,12% (Ν. 128/22-28.8.1975 - ΦΕΚ Α' 178), η οποία επιβάλλεται στο μέρος του κεφαλαίου του χρηματοπιστωτικού οργανισμού (2/3 του συνόλου του δανείου).

5. Ερ.: Μπορώ να πληρώσω δαπάνες του Προγράμματος με πιστωτική κάρτα και να εξοφλήσω το ποσό με δόσεις;

Απ.: Ναι.

6. Ερ.: Μπορώ να ζητήσω να λάβει ο προμηθευτής μου τα χρήματα της επιχορήγησης σε δύο διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς/ IBAN;

Απ.: Όχι. Το σύστημα επιτρέπει την εκταμίευση της επιχορήγησης ανά αίτηση σε έναν λογαριασμό ανά προμηθευτή.

7. Ερ.: Μπορώ να τροποποιήσω τα στοιχεία των προμηθευτών που είχα αρχικά επιλέξει;

Απ.: Είναι δυνατή η αλλαγή προμηθευτών. Η διαδικασία και το στάδιο που είναι αυτό εφικτό περιγράφονται στο σχετικό τεχνικό εγχειρίδιο του πληροφοριακού συστήματος.

8. Ερ.: Σε αίτηση στην οποία έχει δοθεί στους προμηθευτές η προκαταβολή, μπορεί να γίνει αλλαγή στους προμηθευτές (χωρίς να αλλάζουν τα ποσά στις δαπάνες); Τι γίνεται με την προκαταβολή που έχει δοθεί;

Απ.: Εφόσον έχει δοθεί προκαταβολή στους προμηθευτές από το ποσό του δανείου και κάποιος ή όλοι οι προμηθευτές που έλαβαν την προκαταβολή θα αλλάξουν, θα πρέπει:

α) Οι προμηθευτές που θα αλλάξουν, να επιστρέψουν την προκαταβολή που έλαβαν στην τράπεζα (στο λογαριασμό εξυπηρέτησης του δανείου).

β) Ο ωφελούμενος να αλλάξει στο πληροφοριακό σύστημα τους προμηθευτές και να δηλώσει τους νέους με τα στοιχεία τους. Το ποσό της επιστροφής επιμερίζεται στη νέα λίστα προμηθευτών.

9. Ερ. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα έχω ατομική επιχείρηση. Μπορούν τα παραστατικά να εκδοθούν στην ατομική μου επιχείρηση, δηλαδή στον ΑΦΜ μου ως επαγγελματίας/επιτηδευματίας;

Απ.: Τα παραστατικά δαπάνης δεν μπορούν να εκδοθούν σε ατομική επιχείρηση. Τα παραστατικά δαπάνης θα πρέπει στα στοιχεία επαγγέλματος του λήπτη του παραστατικού να έχουν την ένδειξη «ιδιώτης». (κεφ. 7.1 του Οδηγού Εφαρμογής).

10.Ερ. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα προμηθευτής. Υπάρχει πρόβλημα επιλεξιμότητας;

Απ.: Μπορεί κάποιος να είναι προμηθευτής και ωφελούμενος αρκεί να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία του κώδικα ΦΠΑ.

11.Ερ: Πότε μπορώ να ξεκινήσω την υλοποίηση των παρεμβάσεων;

Απ: Ως ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Ωστόσο, ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) κατάταξης του ακινήτου (παρ. 2.1.2 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος). Ο Ωφελούμενος μπορεί να πραγματοποιήσει παρεμβάσεις μετά την έκδοση του ανωτέρω ΠΕΑ και μέχρι την έκδοση υπαγωγής, με αποκλειστική του ευθύνη. Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιλέξιμα έργα τα οποία, βάσει των προσκομιζόμενων παραστατικών δαπάνης, έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό αντικείμενο ή έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

12.Ερ.: Υπάρχει πρόβλημα εάν τελικά φέρω παραστατικά δαπανών με διαφορετική τιμή από αυτή που είχε συμπληρωθεί στην αίτησή μου (Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων) και που είχε εγκριθεί;

Απ: Τα ποσά ανά υποκατηγορία παρέμβασης που έχουν δηλωθεί στην αίτηση και εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά θα πρέπει να τηρούνται τα ανώτατα όρια ανά υποκατηγορία παρέμβασης που ορίζονται στον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος. Όσον αφορά τις δαπάνες των ενεργειακών επιθεωρήσεων, του συμβούλου έργου και των μελετών/εγκρίσεων κλπ, μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά δεν επιτρέπεται η υπέρβαση, ανά περίπτωση, του ανώτατου ορίου του Προγράμματος για τις δαπάνες αυτές καθώς και του συνολικού ποσού που έχει εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής. Σε περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση των ανωτέρω ορίων/ποσών ή/και του εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων ή/και του εγκεκριμένου συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού, τότε το επιπλέον κόστος θα πρέπει να καλυφθεί από τον ωφελούμενο. Στην περίπτωση που το κόστος με βάση τα παραστατικά υπολείπεται του αρχικού επιλέξιμου κόστους, ο τελικός επιλέξιμος προϋπολογισμός (συνολικός και παρεμβάσεων) προσαρμόζεται στο κόστος που αναγράφεται στα παραστατικά δαπανών.

13.Ερ.: Εκδόθηκε απόφαση υπαγωγής στο πρόγραμμα «Εξοικονομώ Αυτονομώ», χωρίς λήψη δανείου, και μετά την αποδοχή της ο ιδιοκτήτης - ωφελούμενος απεβίωσε. Τι μπορούν να κάνουν οι κληρονόμοι του για να ολοκληρωθεί η διαδικασία χωρίς να χαθούν τα κίνητρα του προγράμματος;

Απ.: Στην περίπτωση αποβίωσης του ωφελούμενου, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις έναντι του προγράμματος μεταβιβάζονται σε φυσικό πρόσωπο με εμπράγματο δικαίωμα στο ακίνητο (πλήρη κυριότητα, επικαρπία, ψιλή κυριότητα) και σύμφωνα με τις νόμιμες διαδικασίες περί κληρονομικής διαδοχής. Η διαδικασία διαδοχής γίνεται μέσω σχετικής προβλεπόμενης ειδικής διαδικασίας στο πληροφοριακό σύστημα του Προγράμματος. Τίθεται υπόψη ότι για να θεμελιώνονται εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις στο Πρόγραμμα θα πρέπει να έχει συντελεστεί η Υπαγωγή σε αυτό, δηλαδή θα πρέπει να έχει γίνει και η αποδοχή της Υπαγωγής από τον ωφελούμενο.

Κατά τη διαδικασία αποδοχής της Υπαγωγής θα δηλώνεται από τον ωφελούμενο το φυσικό πρόσωπο που στην απευκταία περίπτωση θανάτου του ωφελούμενου, θα αναλάβει ως διάδοχος όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ωφελούμενου έναντι του Προγράμματος. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι το πρόσωπο που θα δηλωθεί ως διάδοχος να έχει δημιουργηθεί ως χρήστης στο πληροφοριακό σύστημα.

- Σε περίπτωση ύπαρξης συγκυρίων στο ακίνητο, ως διάδοχος θα δηλώνεται ένας από τους συγκυρίους με οποιαδήποτε μορφή εμπράγματος δικαιώματος (πλήρη, επικαρπία, ψιλή) και σε οποιοδήποτε ποσοστό.

- Εάν δεν υπάρχουν συγκύριοι στο ακίνητο, ως διάδοχος θα πρέπει να δηλωθεί ένας από τους δυνητικούς κληρονόμους στους οποίους θα περιέλθει το ακίνητο σε περίπτωση θανάτου του ωφελούμενου. Εάν ο δυνητικός κληρονόμος είναι ανήλικος/προστατευόμενο τέκνο χωρίς ΑΦΜ, θα πρέπει να δηλωθεί ως διάδοχος ο δυνητικός κηδεμόνας του.

Ο διάδοχος δύναται να είναι ταυτόχρονα και ωφελούμενος σε άλλη κατοικία στο τρέχον Πρόγραμμα.

Ο διάδοχος/νέος ωφελούμενος θα ακολουθήσει τις διαδικασίες και τις οδηγίες που του δίνονται στο πληροφοριακό σύστημα και να καταθέσει τα δικαιολογητικά που θα του ζητηθούν και σχετίζονται με την κληρονομική διαδοχή. Με την αποδοχή του ορισμού του ως νέος ωφελούμενος οφείλει να αποδέχεται όλες τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα (παρ. 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής του

Προγράμματος). Επίσης είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει, για τους σκοπούς του προγράμματος, την τράπεζα που έχει ήδη επιλεγεί στην αίτηση από τον ωφελούμενο. Τυχόν αλλαγή του επιλεγμένου διαδόχου θα γίνεται μέσω του Δικαιούχου του Προγράμματος (Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Α.Ε).

Το χρονικό διάστημα από τη δήλωση αποβίωσης και μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας διαδοχής εξαιρείται από την προθεσμία υλοποίησης του έργου.

14.Ερ: Με βάση την Δήλωση Ωφελούμενου αποδοχής απόφασης υπαγωγής ο ωφελούμενος έχει την υποχρέωση διατήρησης του έργου για 3 έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης». Έχει δικαίωμα να μεταβιβάσει το ακίνητο; Η ανωτέρω υποχρέωση μεταφέρεται στο νέο ιδιοκτήτη και με ποιο τρόπο;

Απ.: Κατά την διάρκεια υλοποίησης του έργου, το ακίνητο εφόσον μεταβιβαστεί, χάνει το δικαίωμα των ωφελημάτων του Προγράμματος, δηλαδή δεν μπορεί να συνεχίσει η αίτηση με άλλον ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση που μετά την ολοκλήρωση του στο πρόγραμμα το ακίνητο μεταβιβαστεί, ο νέος ιδιοκτήτης θα πρέπει να αποδεχτεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα και αναφέρονται στην παράγραφο 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος (π.χ. να διατηρήσει το έργο για τουλάχιστον τρία (3) έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης»). Οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αναφέρονται στο σχετικό συμβόλαιο (αγοραπωλησίας, γονικής παροχής, κλπ). Στο πλαίσιο του Προγράμματος, είναι απαραίτητη η προσκόμιση του σχετικού συμβολαίου στον Δικαιούχο του Προγράμματος.